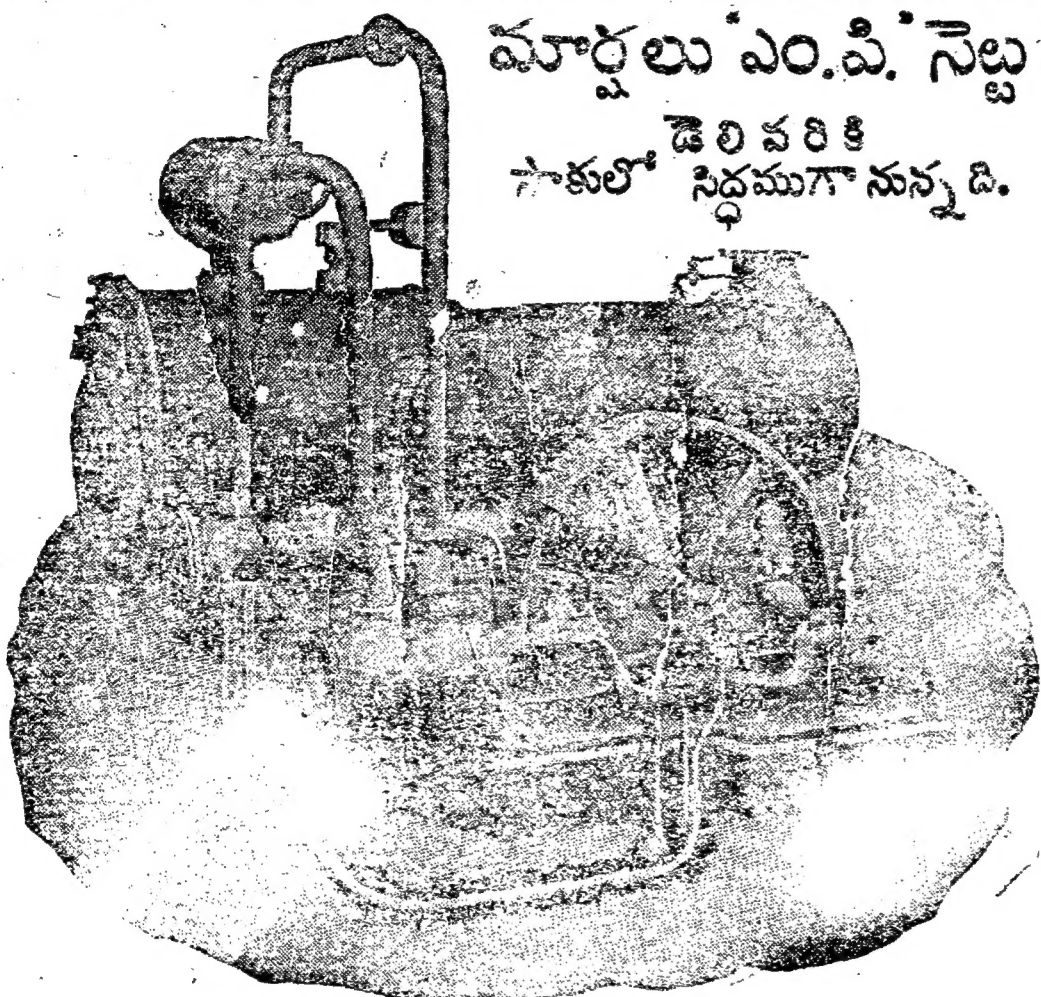

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 8. } చెన్నపట్టణము 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 16 తేది శుక్రవారము } No. 38.
సంపుటము. ౮ } దుర్గతి నామ సంవత్సర భాద్రపద మాస శుద్ధ చతుర్థి రోజు. } సంచిక. ౧౩౮

మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు.
డెలివరీకి
సాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంబిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వైసింగు
మొదలగునాటితో పయిన ఉండనది మార్వలు 'ఎం. పి.' మార్టి నెట్టు
రేయింగ్ వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1908

మార్వలు ననుజ్జి కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

కా.కె.ఎస్. రోడ్, కలకత్తా.

నెం. 9 సెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర పీడితమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
నంత మాత్రమున నయముగదా.
సులభ మేల 0-10-0 అణాలు

మోహినిచేలము

సీసా 1-5 0-12-0.

తామరచేలము

కచ్చి 1-5 0-6-0

వంశజోడి

కచ్చి 1-5 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి - మదరాసు.

మదన కామేశ్వర లేహ్యము.

బలహీనుల పాలిటి కల్పవృక్షము. వీర్యవృద్ధిని బల
మున్న కలిగించుటలో అత్యుత్తమ మయినది. మేహమునిక్కా
గ్ని శుక్లశవ్వును, అతిమూర్తియు, కాఫలాగుట మొదలగు
నాటిని హరించి మంచిబలమును కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కంతాన
పాప్తిని కలిగించు చరమసాధనము:- 2 డబ్బీలు బాలులు,
0 టుంబులు డబ్బీలు 1-4-0 బి. పి. ఛార్జి 0-8-0.

.. 9. ౧. అందుకంపెనీ ఆయుర్వేద సహజం
వెరిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా

ముఖ్య గమనింపు.

యోగ్యతా కృతములు. 2242

(2) మొదటి సందర్శించుట వైద్యుని కింద
మొదటి సందర్శించుట వైద్యుని కింద
మొదటి సందర్శించుట వైద్యుని కింద

కామేశ్వర
80.6-10.

స గాను

మొదటి సందర్శించుట వైద్యుని కింద
మొదటి సందర్శించుట వైద్యుని కింద
మొదటి సందర్శించుట వైద్యుని కింద

దేవజాతి

ఈ త్రవజాతి ఊర్వలోకమునండి అవతరించును. ఆధ్యాత్మిక చక్రములను దివ్యమైన మానసమూర్తి యేర్పడుచున్నది. ఇందువలన వ్యక్తిగత జీవనమునందును కర్మకర్తయందును, కూడ సముచ్చయమును కలిగించుచున్నది. అంతర్నిహితమైయున్న ఆత్మ పరిణామము, కర్మకర్త జీవితముయొక్క భిన్న వ్యవస్థలందు ప్రకాశించి, వివిధవ్యవస్థలన్నియు అవివాభావ సంబంధముతో విరాజిల్లుచు, యోగములనను, ఆత్మప్రకాశములనను ఆధిక విద్యాసాంఘిక కర్మలు సఫలీకృతములగును. ఇందువలన భూలోకమునందు స్వల్పయెత్తున భవిష్యదానందరాజ్య మేర్పడును. జాతులును మానవమండలియు, దీనికొండు నేడు పరుగులిడుచున్నవి. సంఘమునందున్న వర్ణ, జాతి, మతభేదములు, విశ్వమానవ ప్రేమయందు అంతర్నితములగు చున్నవి. ఇట్టి నూతనదశ యేర్పడుటకు సంఘమునకు చాలకాలము పట్టును, తీవ్ర సాధన యవసరము. ఇట్లు సాధన జరిగినగాని నూతనస్థితి యేర్పడదు. విశ్వమానవప్రేమ చులభముగ సిద్ధించునదికాదు. నోటితో చెప్పట చులభమే. కేవలము ప్రేమానందముల వలననే పూర్ణత్వము సంప్రాప్తముకాదు. ప్రకృతియందును, జీవితము నందును గల పూర్ణ రికరత్యమును వికసింప జేయవలయును. మానవుని పూర్ణవ్యక్తి మిది. పూర్ణవ్యక్తి నుండి సార్థకము చేయవలయును.

మానవునియందు దేవత్వమును సార్థకముచేయుటయే మన పరమార్థము. మన నూతన పుట్టుకనందలి స్థిరాంతము. ఇది యింకను సిద్ధాంత రూపముగనే కలదు. పూర్ణచరిత్రాత్మమున కింకను మానవ స్వభావము సుస్థిరమై యుండులేదు. ఇట్టి దివ్యభావ సునుస్థితినింకను అగుదుగ నున్నారు. అట్టి నూతనరథము కలవారు, దృఢసంకల్పము వైర్యము కలవారు, పూర్ణార్పణము చేయువారు, తక్కువగానే యున్నారు. ఇట్టి లక్షణము లున్నగాని, దివ్య సర్వము నిరీతార్థముకాదు. అట్టివారు విశ్వేశ్వరుని సంపూర్ణముగ తోలుకొనెదరు. వారు విశ్వేశ్వరుని చేతయందు సంతృప్తియై యుండును. వారు ముత్తలగునవరకును ప్రస్తుత అవాంతోములనుండి తొలచుటకు యత్నింపవలయును. పూర్ణమైన పరిశుద్ధ సిద్ధించినగాని ముక్తభింపము. ఆరంభమునం దీకార్యము కొండరయందే ప్రారంభమై అది స్థిరపడినకొలదిని దాని ప్రభావ మిరువలకునూడ వ్యాపించుచుండును.

మానవుని ఆత్మంతరముందు మొదట సర్వము వశ్యపింపవలయును. ఆత్మయంతరాంతరము గోరించును. అంతర్యమునందు స్వాగృహ్యమును పొందుకలెను. ఆత్మోపలబ్ధి కలిగినపుడే స్వారాజ్యము సిద్ధించును. ముక్తార్థమ నోమయ పురుషుడు కాదు, ప్రాణమును పురుషుడును కాదు, శరీరమును పురుషుడును కాదు. ముత్తగు విజ్ఞానమునుపురుషుడు. ముత్తగు సర్వదా సత్త్వస్వస్థములందు నివసించుచుండును. మనస్సున కలీతముగ సీసత్వము గోడరించినపుడు, స్వాగృహ్యము సిద్ధించి, మాపుడు, పరిపూర్ణ స్వరూపముతో వైకల్యము పొందవలయును; అప్పుడు అఖండత్వము పొందును. ఆ దివ్యజ్యోతి మనయందు ప్రకాశించినపుడు, మన మనోవృద్ధి పూర్ణముగ మాదిపోయి, నూతనజాతిము మనకండ్లముందర వికసించును. మనకు దివ్యదృష్టి కలుగును. మనయందు ప్రకాశించుసత్త్వము, తేజస్సు, సుమచ్చయమున కనుగుణ్యముగ సీమాతనలోక మేర్పడును.

అట్టి ఆత్మప్రకాశకులే నూతనముగ నేర్పడు దేవపురుషులు. ఆత్మప్రకాశము ప్రకృతియందు నిగూఢమైయుండి వికాసమున కెదురుమాచుచుండును. విల్పాలింగములం దగ్నియెట్లు ప్రకాశమగుచుండునో, మాతృకత్తి వ్యర్థులందును, చిన్నచిన్న వర్ణులందును, పరిణమించుచుండును. సంపూర్ణాగ్రణము చేయువాడయందు ఆత్మకీ యుద్భవించును. అట్టి వారియందు సామాన్యతకు సమృద్ధి ముండదు. వారిని వారున్నారలని నీలుతురు. భాగవత భావముచే వారున్నట్లులే యుండవచ్చును. వారు భగవచ్చక్తిచే ఉన్నారై యుండురు. ఆత్మోగాపరాధములై యుండు సామాన్యతకును వారికిని వేరుదును. భగవత్కృపగచే ఉత్తమము వీక్షించె. ఆత్మోజీవితమును వీక్షించె. ఆత్మోజీవితము సాధింపరానిదియు, స్థూలములతో మాడరానిదియు నగు సత్యము వారికి నోచును. సామాన్యదృష్టికి వారు మాచు సత్యము పరిధిముగ మున్నును, వారు వికలచిత్తులు కారు. వారు నిరుత్సాహము పొందక మహాప్రీతితో సమృద్ధిమునకు పరుగులిడుచును. వారి ఆర్మణముగలదు, త్యాగమునలను, మామ్రలు చెప్పు లగురును. వారి స్వస్థులన ఉత్తములై పవిత్రులు

అనుమతి చూపకను, అజ్ఞానముచేతను, దేవత మనమండలియందు సుప్రమేయించును. భగవత్కృపగ కలిగి, సత్యము ప్రకాశించును. అప్పుడు బంధములు విచ్ఛేదము లైపోవును. మోహము, అమాంకారము నశించును. స్వాత్మము పోవును. దావానలమువలె నది ప్రసరించును. అపవిత్రతను భయనము చేయును. దివ్యతేజమును సత్యమును ఆవరించుకొని యున్న తమస్సును భస్మీకరణము చేయును. భగవత్కృపగ గలవారు భగవత్కృపగ నలననే చివరకు విశేషలై భగవద్రాజ్యమును ప్రతిష్ఠించెదరు.

దేవజాతి భూలోకములో నవతరించి సార్థకమగుట దైవనిర్ణయము. ఇది మనము చేయవలసిన భర్మము. ప్రస్తుతపు బుద్ధి, ప్రాణ, మనోమయ, శరీరగతమైన జీవనమును దాటి మానవునియందు దైవభర్మను యేర్పడవలయును. లోకమునందు దేవజాతిని యేర్పడవలసినదని విశ్వేశ్వరుని ఆజ్ఞయయ్యెను. మానవులందుకు అనుమతి చూపక పోయినను, వారు అసమర్థులై యున్నను, వారు నాశనమై పోవలెను, లేదా బంధములలోపడి కొట్టుకొనుచుండవలెను. దేవతల ఆదేశానుసారము నూతన జాతి నేర్పడుచుటకు, ప్రాకృతికత్తి విజృంభించును. లోకనియంతల సంకల్పములను తృణీకరించుటకు వీలులేదు. చివరకు మానవులు తిరస్కార పరిపవలయును. ఇక్కడకూడ దుర్బలులు నశించిపోవుట సంభవించిన సంభవింపవచ్చును. మామూలుగ జుగుచున్నట్లే బలవంతులుకే మనగడ యుండును. కావున త్వరగ దేవతల ఆదేశానుసారము తరించుటకు సంసిద్ధులమైయుండుటయే యుత్తమము.

జర్మను లనురక్తత్వితో మహావిజ్ఞాన వ్యాపకమునకు పూని విధులులేరి. దానివలన రక్తము కాలములు గల్గెను. రుద్రస్వములు మరియొకమార్గము నవలంబించిరి. కమ్యూనిజమువలన సంఘమును మార్చవలయుననివారు చూచుచున్నారు. అదికూడ ఫలప్రదముకానేరదు. బిర్లసాహెబు వాశ్యమించి చేయుప్రయత్నములు ఫలింపవు. భూమియందు దేవజాతియవతరించును. మనకాలములో అవతరించును. అందుకొరకు వ్యక్తులును, సంఘమును పవిత్రము కావలయును. అమాంకార మున్నంతవరకును కార్యకారిగాదు. మానవుడే భర్మమును గుర్తించవలయును. ఆత్మార్పణమువలననే మనయందున్న దేవత్వము మేల్కొని, మనయందలి అపవిత్రత పోవును. హోమాగ్ని భరతవర్షమునందు మధితమయ్యెను. జయము జయము దివ్యపుత్రులారా! జయము, జయము దేవజాతికి జయము. స్థాండ్యుచేరరు.

మద్రాసు అందు నదరక మరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరటు చేయబడినది. నోటీసు (3135) హిందూ దేశమునం దుండు జనుల దేశయోగార్థమై వంశదలచిన ఆహార భావ్యములు, ఆహార పదార్థములు మున్నగువాటిని వంపుటకు కావలసినన్ని వాగనుల నదుపాయము, నరకురు తక్షణమే లీసికొనిపోవు కర్తవ్య మున్నగునవి, యేలాటి ఆటంకములు, ఇబ్బందులు లేక సులభముగా ఏర్పాటు చేయబడును. అట్టి నాటిం వంపుటకు వాగనులు దొరకుట కష్టముగా నున్నచో తక్షణమే డిస్ట్రిబ్యూట్ ఫాఫిక్ సూటబిన్ లెన్ డెంటుగాడికి తెలుపవలెను.

మలయచందనము

గనేరియా అను గ్రామమునకు దేశాతము తప్పకుండు. తిరిగిపో తిరిగిను ఎలలపు, కెలలపు, కచ్చు అను మూడు జిల్లముల గ్రామముల నుండి వూరూ పూర్వము నుండి శ్రీలంకనుండి వూరూ ఇది గ్రామమునకు దిక్కు 1-5 కి 2-4 కి 2 చందనీ (పొంగుచుండునూ) కెలలపు, కచ్చు 2-0-1 1251 ఋతుశోధక ఋతుశాల మున్నగు గ్రామముల దేశములకు వాటి సంకానను శాసనగు శింతావనీ. దర్బా 2-0-1 వీ యూషము కాఫీ, టీ, కార్టోటరు బదులు. (చందన మూతము గలదు గల ఆయుర్వేదయోగము. దర్బా 0-12-1 ముగిసినది. దానివరకు, (గోదావరి.

ధనముకన్నను ఆరోగ్యమే ప్రధానము. (3088)

తంతినిలాసము "క్యూరల్" మద్రాసు. వి. ఎమ్. అన్నాజీ అందు బ్రదర్స్ శ్రేష్ఠమైకట్టియూ, నయమైకట్టియూ, నయ్యకమైకట్టియూ మాకంపెనీయందు పేరుంటు, యింగ్లీషు బోషధములు, మూలికలు, శస్త్రులంబంధమైన ఆయుధములు, వాసనపట్టులు, అత్తెలు మొదలగునవి దొరుకు. భారతీయచెందిట్టికంపెనీలనుండి విటిసన్నిటిని పేరును ప్యుమముగా తెప్పించియున్నాము. మేము సరఫరాచేయునట్టి ప్రతిదీ యాత్రోజ్ఞిదనియు, మేలైనదనియు, పూచించెదరు. గొప్ప ఆర్డరులు పంపువానికి ప్రత్యేకపుధలు గలవు. ఇతరస్థలముల కంటెను నయముగా పంపెదము. బయటపూరి ఆర్డరులు ఆతివాగ్రత్తగా పంపుదును. రాత్రియు పగలును బోషధములు తయారుచేసి యవ్వబడును. Please apply to

V. M. Annajee & Bros, Whole sale & Retail Chemists & Druggists. 2/200, Mint Street, Madras.

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టరు) విక్టోరియా పుష్పదేశమున యిండియా దేశమునందు మొదమనకు చలన గలగుటకునుమాంధ్యము నదటబడును జ్ఞాతకత్తి హాయుటకును తలకెండుకలకు ముగ్గనిగ్గకలకునుచుండుటకును (ప్రతి స్త్రీయును పులిత్రకపుడును ముఖ్యముగా) కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టరు) తలకెండుకలకు నూతన పొందర్యమును కలిగించి దానిని రాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తిని తలమానేయందు కలవు. చుండును పోగొట్టును. పోషణములకు పట్టువంటి మేల్తదనము నిడును. మొదమనకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. పని మొదగుటవలన కండ్లకు కలగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును. కామినియా ఆయిలు తలమానే అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషులకును, పెద్దలకుండికి మహాపకారము మొనరించినది. నేడు వీని నుపయోగించుచుండును. కల ఒకబుడ్డి 1.0-0 ని. పి. చార్జ్ 0.5-0 అణము. మూడుబుడ్డు 2-10-0 ని. పి. చార్జ్ 0-12-0 అణము. ని. పి. మజియార్దన కమిషను రు. 0-2-0 ప్రత్యేకము. కాల్ ఏకెంటు. అంగ్లోయిండియను డ్రగ్ అందు కెమికలు కంపెనీ. 155 జామ్యూనీరు, బొంబాయి. D 126 W 100.

మహాత్మా జానకిబాయి గారు

వాల్తేరులో నిర్బంధింపబడుట.

గాంధీమహాత్ముని సందేశము

ఆరెస్టు వారంటు.

విశాఖపట్టణము జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఈ క్రింది ఆరెస్టు వారంటు నొసగెను.

ఈ కన్వింక్టాముగారికి

జ్యోతి బిశ్వాస్తి కుమార్తె జనరల్ ఆఫ్ ఫోరీను

సి. వి. డి. అండు రైల్వే, మద్రాసు.

ఒక సంవత్సర కాలము మంచి ప్రవర్తన గలిగి కాంతముగ నుండుటకై 107, 108 కేసులక్రింద జామీను ఏల పుచ్చుకొనగాడో యని మహమ్మదాలి నడుగుపరిచి యున్నది గావున వివాద ఆ మహమ్మదాలిని పట్టుకొని నావద్ద హాజరు చేయవలెనని యిందుమాలమున నుత్తర వ్రాసగుట యైనది. వెనుకతియవలదు.

(సం) జె. ఆర్. హగ్గిన్ను

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు, విశాఖపట్టణము.

మహాత్ముని సందేశము

ఈక్రింది సందేశమును గాంధీ మహాత్ముడు వాల్తేరునుండి బొంబాయికి బంపెను.

“ఒక సంవత్సర కాలము మంచి ప్రవర్తన గలిగి యుండుటకై 107, 108 కేసులక్రింద జామీన్ ఇచ్చుటకు వాల్తేరులో మహమ్మదాలి నిర్బంధింపబడినాడు. ఎక్కడ, ఎప్పుడు విచారణ చేయునదియు తెలియదు.

మహమ్మదాలిగారు ఆరెస్టు చేయబడిన తరువాత వారిని చూడటకు చేరకపోయినందున నాయుత్తరగారికిని అనుభవము.

మహమ్మదాలిగారు నేనును స్వేచ్ఛను వెలుపల యుపన్యాసముల నొసగనంటిమి. ఆయన ఆరెస్టు చేయబడినాడు. నేను సభకు వెళ్లి యుపన్యాస మొసంగితిని.

అభినందములకేగాని దుఃఖమునకు సమయముగాదు. ఈ రైలు నాచరింపగూడదు. కాంతముగను, నిశ్చలముగను నుండవలెను. మనము దౌర్జన్యరహితముగనుండి, కొందరు వెజ్టిమాస్టాల కార్యము లెట్లుండెను—హిందూముసల్మాను సఖ్యతను కాపాడుకొని స్వదేశకార్యక్రమమును జయప్రథముగ నిర్వహించితిమేనీ, ఈ ఆరెస్టు స్వరాజ్యసంపాదనమునకును, కిలాఫతు పంజాబు ఆక్రమముల సరిహద్దులమునకును, ఉత్తరమున నీ నేను తలంచుచున్నాను.

తీరుబడిగనున్న ప్రతినిముసమును నాలువడకుటయందును బట్టలనేయుటయందును వినియోగించి భారతీయులు పురుషులు స్త్రీలు ఎల్లరు సుప్రభాగముగ విదేశవస్త్రములను బహిష్కరింపవలెనని నేను కోరుచున్నాను.

మహాత్మాజీ, మత, జాతీయభర్త్యముల ననుష్ఠించుట యందు పట్టుదలతో నుండుడు.

మనముల చెజుసాలల చేపట్టవలయును. మహాత్మా నిరపరాధుడని నే నెఱుంగుదును. నిరపరాధులను చెజుపెట్టుటనైన భరమాదమును చేశీయులు పొందగలరని నా దృఢవిశ్వాసము.

మహాత్మామహమ్మదాలి కాంతముగనుండెను. అలాగుననే బేగంసా హెబాగూడ యున్నది. ఈవ్యక్తులమునకు దామయ మహాత్మా అజదు సాహసీయు నాతో గూడవత్తురు.

(సం) గాంధీ.

ఆరెస్టు కథ.

గాంధీమహాత్ముడు, మహాత్మా మహమ్మదాలి, బేగంసా హెబా మహమ్మదాలి, మహాత్మా అజదుసాహసీ, వాల్తేరుగూడ వారి మహమ్మదుల నలుగురు 13 వ తేదీ సాయంకాలము కలకత్తా మెయిలులో కలకత్తానుండి మదరాసుకై ప్రయణమైరి. వీరు వాల్తేరు 14 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు చేరిరి. నేనును స్లాటుఫారము వద్దకు మెయిలు వచ్చునకి స్లాటుఫారము అంతట విలెరి వారు నిలిచియుండిరి. నాయకులు నిర్బంధింపబడుచు రహదారి లిడవలకే వ్యాపించి యుండినను. విలిలెరి జూడగనే బహుళ ఆచ్చరి మహాత్మాసాహెబు నరెట్టుచేయుచురని స్ఫురించెను; అప్పుడు మహాత్మాసాహెబు రైలుబండిలో నిడించుచుండెను. ఈసార్వీలో కొకరు నేకాకోకముగా “మీనసయ మిప్పుడు వచ్చెను”ని పలికెను. వెంటనే

మహాత్మా యథావిధిగ లేచెను. ఈసార్వీ విశాఖపట్టణ జిల్లా నాయకులు మహాత్ముని మహాత్మా బండిసమీపించి బయటకు వచ్చి స్వేచ్ఛను వెలుపలనొక చిన్ని యుపన్యాస మొసగు డని బేజుకొనిరి. వారి యాహ్వానము నంగీకరించి యిరువురును బండి నుండి స్లాటుఫారము మీదకు దిగిరి.

* * * * *

ఆరెస్టు

స్లాటుఫారముమీద పని యడుగులు పెట్టియు పెట్టక పూర్వమే ఒక యువ్వొగ్గుడు - విశాఖపట్టణము జిల్లా పోలీసు సూపరిండెంటుగ యుండును - మహాత్మాను ఆపి ఒక వారంటు నుజూపెను. మహాత్మా ఆ వారంటును మహాత్మునికి చదివి విని పించెను. కిత్వాస్మృతి 107, 108 కేసులక్రింద స్వల్పవర్తనకై జామీనుపుచ్చుకొను నిమిత్తము ఆరెస్టుచేయబడుచున్నట్లు వారంటునందుండెను. అప్పుడే మహాత్మా ఆయువ్యొగ్గునితోగూడ వచ్చెను. కొంత సేపైసమీపింప బేగంసా హెబా ఆలియు, ఆలిగాడి యాంతరంగిక కార్యదర్శియగు హయాగు గారును మహమ్మదాలి గారివద్దకు వెళ్లి కొలదినిముసములు ప్రసంగించి మరల వచ్చి మెయిలుబండిలో నెక్కిరి.

మహాత్ముని యుపన్యాసము

ఇంతసేపును స్వేచ్ఛను వెలుపల బేగంసానికి గాంధీమహాత్ముడు యుపన్యాస మొసగుచుండెను. అది దుఃఖమునకును వివాదమునకును గాక అభినందనమునకు సమయమని మహాత్ముడు పలికెను. మహాత్మా ఆరెస్టునుగూర్చి వినిననే ప్రజల మనోభావములు తటాలున మారెను. నిట్టూర్పులకది సమయముకాదనెను. మహాత్మా ఆరెస్టుచేయబడినందులకు వారికి విచారము గలిగినచో స్వదేశకార్యక్రమమును పూర్తిచేయవలెను. బహుళలో తమకు కావలసినంత బట్టలెత్తు లంగీకారు తగినంత బట్టలీకొని రైల్వే పడియుండవలెను. విజయమునకు మరిరెండుసాధనములు గలవు. అవి హిందూముస్లిముసఖ్యత, ఆహింసావ్రతము. మాస్టాలోందకు వెజ్టిపడిచేసిన కార్యములను గూర్చి యరుడెంచువారలచే భయభ్రాంతులు గాగుడదు. ఈలాటి పరిశోధనలు ముందుగ నో, వెనుకగనో కాకతప్పదు. అని వచ్చినపుడు వైరముగను కాంతముగను నుండినయెడల, విజయము గలిగినట్లే.

ఎదిరివారు కచ్చెకు కాలిదవిగను, పురికొల్పిను; నాయకులందరు ఆరెస్టుచేయబడిననుగూడ ఆహింసావ్రతమునే గమనించి ప్రజలు కాంతముగ నుండవలెను. వారింకను నాల్గింజల యుత్సాహముతోను పట్టుదలతోను కార్యక్రమ కార్యక్రమమును కొనసాగించవలెనని మహాత్ముడు బోధించెను.

మహాత్ముని వేడుకోలు - నిరాకరణము.

సభనుండివచ్చుచు, మహాత్మాను సందర్శించుటకు వీలుగ నుండునాయని మహాత్ముడుగ, మహమ్మదాలిభార్యను, మహమ్మదాలి కార్యదర్శిని మూలము మహమ్మదాలిగారిలో మాటలాడ నిచ్చుటకు తన కధికార మొసగుడని చెప్పుచు ఆ యువ్వొగ్గుడు మహాత్ముని కొరికను నిరాకరించెను.

బేగంసాహెబా

బేగంసాహెబా తన భర్తను ఆరెస్టు చేయబడిన తరువాత జూచి ఆయన నభినందించి యావిధముగ నాతనికి వైరము బలికెనట.

“నేను వైరముగ నున్నాను. భగవంతుడు మనకు లోడ్చుడును. నాకోసము గాని విడ్డెల కోసముగాని మీరు భయపడవలదు. భగవంతుడు మమ్ములను బ్రార్థిత కాపాడును. మన యుద్యమము భర్తబద్ధమైనది. తప్పుక విజయము గలుగును.”

మహాత్ముడు, బేగంసాహెబా మహమ్మదాలి, పార్టీలోని యితరులు, మరల బండిలో నెక్కిరి. స్వేచ్ఛనులోగూడిన ప్రజలు కాంతముగ నుండిరి. వారి పొడవును అనేక స్వేచ్ఛనులవద్ద ప్రజలు మహాత్ముని సందర్శించి ఆరెస్టు వార్తను సంతోషకరముగ నందుకొనిరి.

మహాత్మా సందేశము

మహాత్ముడును తానును ఒకరినొకరు బాగుగ నుర్రెడిగి నవారగుటచే మహాత్మునికి ప్రత్యేకముగ నేమియు అప్పుడు చెప్పవలసినములేదని మహాత్మా మహమ్మదాలి సందేశము బంపెను. తనవత్తుమున మహాత్ముని హస్తమును ముద్దుగవలెనని మహాత్మా తన కార్యదర్శియాయతుగారిని కోరెను. తమ యుద్యమమును మహాత్ముని నాయకత్వమున బాగుగ కొనసాగుననియు, “స్వాతంత్ర్యభారతము” తనకు విముక్తియొసగుననియు గూడ మహాత్మా సందేశమునందు తెలిపెను.

భారతీయులకు మహాత్మా బంపినసందేశమునందు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిర్వహింపవలెననియు, హిందూముస్లి

మహాత్మా జానకిబాయి గారు

13 వ తేదీ పాలఘాటుతులినార

పాలఘాటులో కాంతముగా నున్నది, గాని చాలకుటుంబములవా రిదివరకే వెళ్లిపోయిరి. ఇంకను వెళ్లిపోవుచున్నారు. వెల్లింగ్డనునుండి డెంకనేన యింటికి వచ్చి తిరుగుతుకు పోయెను తెలిగుభాషనుండి మరెయిక నేన పాలఘాటునిగాగా కల్లికోటకు పోయిరి. నన్నా బ్రహ్మమునుండి గిందువులు పారిపోయి వచ్చుచున్నారు. అలంబారు యెద్ద తుసాకులు వచ్చుగా కాబుబడివచ్చుని వినబడినచో వారు వెప్పరి. అలంబారు యెద్దమున మామలలు చాలమందిచాతులైని వందలిగానున్నది. పోలీసులకు 7 మైళ్ల దూరముననున్న కూడబూలులో దోపిడుగు జరుగుచున్నవని 12 వ తేదీని పాలఘాటు మేజిస్ట్రేటుకు తెలిపారై వచ్చింది. తమనామము తెనయెద్ద మైళ్ల మామలలు చేరిరి కరింబా ప్రాంతమునందు 12 వ తేదీని వచ్చిరెప్పెను. 12 వ తేదీని కంబారులో పోలిసువారు ఒక మామలలను నక కంబాల్లిని పట్టుకొని పాలఘాటు కలు జయిలులోనుంచిరి. సాక్ష్యములేకందున పట్టుకొనబడిన మామలలలో ముగ్గురి 12 వ తేదీని చదలివేసిరి. ఒట్టసాలెములోని మామలలు విచారణగూడ స్వేచ్ఛలుమేజిస్ట్రేటు క్రొంబీగార చేసెదరు. మంకరాస్తేమనులోని పోలీసునలుయినప్పేక్షరు ఆయ్యర మలయలో 20 మంది బందిపోటుదారును పట్టుకొనెను. అవటంయినిక కాననము లేకందున మామలలు కానముక్రిందనే కేసు చేసిరి. వారు పాలఘాటు వులవనాడు తామీకాలసరిహద్దులలో అపరాధముల నొసరించెను.

15 వ తేదీ చెన్నపురి ప్రభుత్వప్రకటనము

14 వ తేదీ నీతని సేనాని యిలుల తెలియపరచెను. రెండుసేనలు 12 వ తేదీని మధ్యాహ్నము 12-30 గంటలకు మెలట్టూరువద్ద కలసి 14 వ తేదీకి పండికాడుకు పోయెను. మామలలు దాగియుండితలపడగ వారిపై సేన తుపాకుల గాల్చెను. ఫలితము తెలియలేదు. ఆసేన 14 వ తేదీని సాయంకాలము 5 గంటలకు పండికాడునుండిబయలుదేరెను. ఆసేనపోయినప్పటికి పండికాడులో మామలలు మరల చెలరేగిరి ఆచటిసేనలు తెలిపెను. సేన కడదరకుండ, కలికపులమిడుగా పోవునపు దాగ్రామములలోని విప్లవకారులు తుపాకులను కాల్చిరి. వైకత్తూరులో 25 గురు మామలలను పట్టుకొనిరి. యట్టకరాలో దేవలనుండి ఆటకు పోయిన ఒకపోలీసు సబుయిక్స్పేక్షరును యెద్దరు కనస్టేబులను 10 వ తేదీని మామలలు చంపిచేసి రని తెలియుచున్నది. పండలూరుకు నైరుతిని 5 మైళ్లదూరముననున్న కొండలపర్వ మామలలు చేరియున్నారని తెలిసి వారిని తరుముట కేర్పాటు చేయబడెను. 12 వ తేదీని నీలాంబూరులో పొగకనబడెను. దొరతనము వారి యిండ్లనన్నిటిని మామలలు తగులబెట్టినియు మంబాడు నీలాంబూరులకు మధ్యనున్న మంబేగును బిరుగొట్టెననియు తెలిసినది. సేనలు మామలలను తరుముచున్నది.

15 వ తేదీ కల్లికోట తంతివార్త.

జువ్వురుకు రెండుమైళ్లలో దట్టమైన అడవిగలదు. ఆ అడవిలోనుండి మామలలు సేనవైతుపాకులను కాల్చిరి. సేనలు మరల కాల్చెనుగాని ఫలిత మేమో తెలియలేదు. స్వాస్థ్యము కూడదని భిలాఫతువారును పురేమాలును చేసిన బోధన ఆ అందని వారెక కో హిందువులను బలవంతమున తురకమతమున కలపియుండునని గూమోహులు హుసేనుగారు మదరాసు మెయిలుకు వ్రాసిరి. మల్లాపురము భిలాఫతుసంఘమున కన్యకుడగు వనికాతంగలు స్వయముగా కోమలిగానుగా రిని ఆరెనికుటుంబమును బలవంతముగ తురకమతమున కలిపెను. తానట్లు చేసితిని అతెడోప్పుకొని బాబూలమిచ్చెను. దానినిబట్టి యాహులు హుస్సేనుగారిలేఖ నిరాధారమని మలబారుజిల్లాకలెక్టరు ప్రకటించెను.

చేరింజల నున్నాలోని కళీల నారాయణ మిషను, కల్లికోట కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు మెయిలుమాల్వీగారిని వీరనుకోయాయను మామలా యుకరుని పట్టుకొనిరి.

మలబారులో అహర పదార్థములు లేక బాధపడువారికి భవనహాయము చేయుట కొక సంఘమేర్పరుపబడెను. అసంఘమునకు రావుబాదరు టి. ఎం. అప్పారెడ్డిగారిగారు కోకాధికారి. టి. తంతునిగారు కార్యదర్శి, నీలంబూరు ఎలియరాజు మండేరిరావుయ్యరు. కే. పి. రామమూసను, సి. కృష్ణ నుగార్లు పర్వలు వారు 150 వస్త్రాల వియ్యమును మండికి పంపిరి.

ము కన్యలే, అహింస, స్వదేశీని, ముఖ్యముగ నాచరణలోనుంచవలెననియు తెలిపెను.

గాంధీమహాత్ముడు వాల్తేరులో మెయిలు ఎక్కినతరువాత మదరాసుకు, ఇలిర ముఖ్యపట్టణములకు సందేశములు బంపెను. కాని యధికారులు వాని కాపియుండినట్లున్నది.

మహాత్మా మహమ్మదాలిగారికెక్కడ, ఎప్పుడు: విచారణ నేయబడుదురో ఇంకను తెలియలేదు.

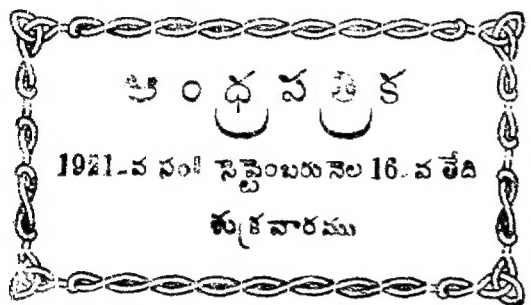
శుద్ధస్వదేశ వస్తునిలయము.

చాలమంది మా ప్రకటనచూచి సామాన్యులు వి. పి. గా బంపియున్నారు. వందలకొలది యాజ్ఞముల సామాన్యులు చేరినవి. చేరినవారియందనుపయోగమైన వస్తువులను గలవు. ఇదియుండు అర్థమహాదకము వి. పి. గ వస్తువులను పంపిన తీసికొనబడవు. ధరలను నమూనాలను పంపిన కావలసినవాటికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయు.

కె. నాగేశ్వరరావు.

శుద్ధస్వదేశ వస్తునిలయము.

6, తంబు శెట్టిపేట, మద్రాసు.

స్వరాజ్య సంపాదనము.

గాంధీమహాత్ముని ఆగమనము, మద్రాసునందు

కడలిక గలుగజేసెను. నిరాకరణోద్యమ నిర్వహణమునందు చెన్నపురి వెనుకబడియున్నద నుట నిర్వివాదాంశము. నిన్నటిసభలో, శిక్షకు వత్త్రుములను అల్ప సంఖ్యాకులు మాత్రమే ధరించిన సంగతిని మహాత్ముడు కనిపెట్టి స్వదేశీవ్రతదీక్షను కడుక్రద్ధతో బూని స్వరాజ్యసిద్ధికి నోద్యమము పథ్యులను హెచ్చరించెను. మాలానా మహమ్మదాల్ గారు, గాంధీజీకలసి చెన్నపురికి వచ్చుచుండగ మార్గమధ్యమున వాల్తేరునందు నిర్బంధించిరి. చెన్నరాజధానియందును అందు ముఖ్యముగ మలబారునందును కాంతిని నెలకొల్పు సమర్థతముతో గాంధీయు, మహమ్మదాల్ గారును, ప్రత్యేకముగ బయలుదేరిరి. ఈ సందర్భము లున్నను, వానిని విడచి కాంతిస్థాపనమునకు నోద్యమముకు వారు విచ్చేసినపుడు, అందుల కధికారులు కృతజ్ఞులుగ నుండుటకు మారుగ, నిర్బంధముల పార్శ్వముల అవ్యక్తముగ దోహదమానదు. మలబారునందునందు అల్లరులు జరిగిన ప్రదేశములకు, సహాయనిరాకరణసందేశము బాగుగ వ్యాపింపలేదు. అట్టిచోటులలో, అహింసాధర్మమును బోధించి, ప్రజల విద్యుక్తమెద్దియో తెలుపవలసిన యావశ్యకత ఎంతయో కలదు. కాంతి రక్షణనిమిత్తము శ్రద్ధవహించి పాటించుచున్న మహమ్మదీయ నాయకులు, సాదరమతస్థులుగ మోక్షశాలను వశపఱచుకొని, సన్మార్గమునకు దెచ్చుట నులభము యాజ్ఞబుహుస్సేను గారు, తా మివిషయమై బనిచేసెద మని తెలిపి గాని, వారి సహాయమును ప్రభుత్వమువారు గైకొనలేదు. షాకతాల్ గారును నోద్యమముని దెలిపిరి. మరికొందరు నాయకులుగూడ ఇట్టి యధిలావను తెలియజేసిరి. కాని లాభము లేదయ్యెను. తుదకు కిలాసాత్ ఉద్యమనాయకు డగు మహమ్మదాల్ గారి కుమికి బూనగ, వారిని నిర్బంధమున నుండిరి. మహమ్మదాల్ గారు నిన్నటిదినము కనుపించుచు, మద్రాసుపౌరులకు విరిలేని ఆశాభంగము కలిగెను. వారిని అరెస్టుజేసినను వార్త ఈ పురికి చాల యానందముగ జేరెను.

ఎంతకాలమునుండియో, ఆ లీ సోదరులపై చర్య దీసికొందురను వార్త దేశమున వ్యాపించి యుండెను. అట్టిచర్యను అన్ని రాజధానులనువదలి మద్రాసు రాజధానిలో గైకొనుట, విచిత్రముగ దోచినను, అందలి ప్రజలకిది మరింత ప్రోత్సాహము గలుగజేయగలదు. సంచలనములేక నిమరించిన చెన్నపురిలో కడలికను బుట్టించగలదు. కిలాసాత్ స్వరాజ్యోద్యమముల కిందుమూలమున దేశమందంతటను మరింత వ్యాప్తి గలుగుటకు మార్గ మేర్పడును. నిర్బంధవిధానము బాటియోద్యమములను నాశనము గావించుననెదను. ఒకవేళ, తాత్కాలికముగ వాని నడచివైచినటుల కనుపించినను, అవి కొంతకాలమునకు ద్విగుణీకృత శక్తితో విజృంభించుట సహజము. ప్రపంచములో నేడేక చారిత్రమును కలిగినను, ఈ సంగతి వెల్లడియగును. అయినను, అధికారులు ప్రయోజనములేని నిట్టికద్దరినే యజలించించెదరు గాని ప్రజాశయ సాఫల్యమునకు బూనకున్నారు. మహమ్మదాల్ గారి నిర్బంధము, స్వరాజ్యసిద్ధిని చేరువలోనికి దెచ్చుటకు నోద్యమకమానకు ప్రభుత్వచర్యల వలన, బాటియోద్యమాభివృద్ధికి నిరోధము గలుగదు. కాని, ప్రజలు తమ దృఢ సంకల్పమును కోల్పోయినగాని, ఆవేశపూరితులై మనోనిగ్రహమును నిలుపుకొన బాలకున్నగాని, ఉద్యమాభివృద్ధి కుంటువడక తప్పదు. అందుచే నీ సందిగ్ధ రేరుణమున కడు బాగయాకరణో మెలగవలయునని, గాంధీమహాత్ములు బోధించిరి. అహింసకు ప్రజలు బూనినకొలదియు, ధర్మశ్శోభి నెలుగు చుండును. దానికాశమునందు స్వరాజ్యము గనుపించును. స్వరాజ్య కార్యక్రమమును పూర్తిజేయుటకు, కాంగ్రెసుసంఘము నిర్ణయించిన అవకాశము చాల తక్కువగు నున్నది. గడువులోపల, సంకల్పము సిద్ధింపవలెనని గాంధీమహాత్ముడు హెచ్చరించెను. ఈవిషయమై సందియము గలుగవచ్చును. ప్రజల సామర్థ్యముకూర్చి కంక గలుగవచ్చును.

కాని, గాంధీమహాత్ముడు సూచించినటుల ఈ శ్వరుడే అందగ నిలచి సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి నోద్యమమును పునః, దైవసహాయము మానవప్రయత్నములతో విధింపవలయునని. అట్టిరీతి, విషయమునుకూర్చి శంకింప నవసరముండదు. నిండువిశ్వాసముతో పాటుబడుదని, గాంధీమహాత్ముడు సభ్యులను హెచ్చరించెను. ప్రపంచమునందనేకమగు మార్పులు అతివేగమున జరుగుచున్నవి. ఎక్కుటి శ్రేణి తలస్థించునో జెప్పవీలు లేకున్నది. స్వాతంత్ర్యము, సమత్వము, సాదరభావము నేకు శేవల పదబాలముగ మాత్రమే నుండుటలేదు. వాని యువలల్లికి తరుణ మానవుల మయినటుల ప్రపంచమున చిహ్నములనేకములు గనుపించుచున్నవి. హిందూదేశ మీ విషయమై పనిబూని ఇతరదేశములను నడిపించునని విశ్వసింపవచ్చును. హిందూదేశము తన ధర్మమును జయప్రదముగ నిర్వహించవలెననిన, తడవు సేయక కార్యసాధనకు గడంగుట యావశ్యకము. ఏదని బూనినను అహింసావ్రతమును విమర్శగ నాచరించుట యత్యంతావశ్యకమని, గాంధీమహాత్ముడు బోధించెను. మాహిళాకలవరమువలన, బాటియోద్యమాభివృద్ధికి అడ్డుగలిగినది. అదితొలగి, అహింసావ్రతము కొనసాగుటకు, స్వదేశీదీక్షను పూర్తిజేయవలయునని, గాంధీమహాత్ముడు సంతోషించెను. దౌర్జన్యమునకు బూనిప మాహిళల చర్యలను గాంధీ తీవ్రముగ ఖండించెను. ఇందుకు ప్రతిక్రియగ రాటములను అన్ని ప్రదేశములందును ప్రవేశపెట్టి, వానిచే పనికియించిన కొలదిని దౌర్జన్యమున కవకాశము దొ

లగిపోవును. ప్రజల అనుభవించుచున్న దుర్భర దారిద్ర్యమునకు, రాటపురిత్రమ విరుగుడుగ బనిపించును. ప్రజల యక్కరదీరి, వారికి సుఖము చేసారిన కొలదియు, స్వరాజ్యానుభవము వారికి సిద్ధించును. ఈ విషయముకూర్చి నిన్నటి సభయందే గాక, మద్రాసు మెయిలు, డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్సు కత్రికా ప్రతినిధులతో ముచ్చటించి నవ్వుచుగూడ గాంధీ దెలిసియుండెను.

డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్సుకత్రికా ప్రతినిధిగో ముచ్చటించును, తిలకు స్వరాజ్యనిధిలో దాదాపుగ నర్థభాగము రాటపురిత్రమకును, నేతలరిక్రమమును వెద్దింపబడునని, తెలుపుటయే గాక మలబారు మొదలగు ప్రదేశములలో దౌర్జన్యమును సోనామట కీ కరిత్రమలను వ్యాపింపజేయుటయే సర్వోత్కృష్ట మగు పద్ధతి యని, గాంధీ వెలిబుచ్చెను. ప్రజాసామాన్యమునకు చేరినంద పనికల్పించుట కీ పద్ధతియే లక్ష్యరహితమనియు, విల్లుబట్టలు కొలదిమందికిమాత్రమే లాభము గలిగించుననియు, అందుచే సాధ్యమగునంతవరకు చేతి పరిశ్రమను ప్రోత్సాహపరుచుటయే తమ యుద్దేశమనియు, గాంధీ బలికెను. ఇండియ గాక, రాటము హిందూదేశమునందంతటను వ్యాపించిన పిచ్చుట, ఆస్థుకాతులకుకూడ దాని యుపయోగమును కనుబడి, వారు హిందూదేశముపై బాడివెడలకుండ నాటంకపరచెద యని, గాంధీమహాత్ముడు గాధవిశ్వాసముతో నుడివెను. సహాయనిరాకరణోద్యమము, దౌర్జన్యము దేశమున పొడనూపకుండ చాలవరకు అటంకపరుపగలిగెను. దౌర్జన్యముకొడక పొడనూపిన, అది నిరాకరణోద్యమఫలితముగాక, దానియభావముచే గలిగిన పర్యవసాన మని గాంధీ భువ్వపరిచెను. స్వరాజ్యసిద్ధికి ఈయద్యమమొక్కటే మూలసాధనమనియు, దానిని విస్మరించుచో మరియొక కతాబుమునకు స్వరాజ్యము లభించుట దుర్లభ మనియు, మెయిలు కత్రికా ప్రతినిధిగో గాంధీ జెప్పెను. ఏవియో కొన్ని యసాయములు తలస్థించవచ్చునను భీతిచే యుద్యమమును తాను వదలుకొన నని గాంధీమహాత్ముడు తేల్చుచుచు. అహింసాభావమును దేశమునందు వ్యాపింపజేయుటకు, గాంధీమహాత్ముడు నలుపుచున్న దృఢప్రయత్నములకు దేశము చేయూత నొసగుల యావశ్యకము.

స్వరాజ్యఫలము నందుకొను సమయమున, దేశమునందెట్టి యనాలోచితకార్యము జరిగినను అటంకము గలుగవచ్చును. అధికారినిరోధమువలన స్వరాజ్యసిద్ధికి అటంకము గలుగదు. ఏలవన, అయ్యది ప్రజాశయ సాఫల్యమును ఇంకను ముందునకే దెచ్చుచుండును. ప్రజలు దృఢనిశ్చయములగుచో, వారి సంకల్పమున కిందుమూలమున మరింత బలముగలుగును. ప్రజలుమాత్రము తొందరపడి హింసకుపాల్పింపచో, గాంధీమహాత్ముని కృషి విఫలమగును. స్వరాజ్యసిద్ధి దూరమగును. హిందూదేశ కారవమునకు కళంకము గలుగును. ప్రపంచ కళ్యాణమునకు అడ్డుగలుగును. ఆకారణము చేతనే దౌర్జన్య రాహిత్యము విషయమై గాంధీమహాత్ముడి సమయమున నింకను నెక్కుడు పట్టుదలను బాపుచున్నాడు. తిలకు స్వరాజ్యనిధిపూర్తియైనది. గ్రామము లనేకములలో స్వరాజ్యసంఘము లేర్పడినవి. ఈ సంఘములు చురుకుగ బనిచేయవలయును. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును సఫలపరుచుట కీ సంఘములు తమంతట తాము పాటుబడ నేర్చికొనవలయును గాని, శేవలము ప్రచారకులవైనను ఇతరులవైనను ఆధారపడియుండుట భావ్యముగ నుండదు. ఏ గ్రామసంఘమువారు ఆ గ్రామమునందలి నూలుపరిశ్రమను, నేతపరిశ్ర

మీరు పంచాయతీలను జాతీయ పాఠశాలలను ఇంకను గ్రామజీవనమున కవసరమగు ప్రతిష్ఠాపనలను నిర్వహించుట ధర్మము. ఇందుమూలమున స్వకరిపాలనానుభవము సులభముగ నలవడును. మండల కాంగ్రెసుసంఘము లిందులకు తగిన ప్రోత్సాహ మొసగవలయును. ఈరీతి నని జరిగినకొలదియు ప్రజల స్వకరిపాలనాశక్తి బహిష్కరమై స్వరాజ్యసిద్ధికి గల యాటంకముల బారద్రోలును. హిందూజాతీయమునకు గ్రామమే బునాది. ఆ బునాదిని విస్మరించినచో బలమగు సాధమును నిర్మించుట మిగుల కష్టసాధ్యమగును. కల్లెలు మొదలు పట్టణములవరకు నిరంతర కృషి నీ సమయమున జరుపుట యవసరము. కాంగ్రెసు సంఘములు గ్రామములలో స్వకరిపాలనమును స్థాపించుటకును దౌర్జన్యమున కేమాత్రము తావు లేకుండ జేయుటకును, ఎంతయు నక్కరకు వచ్చును.

కీలాఫాల్, పంజాబు సమస్యలు, దేశపు అధిపతీక రాజ్యస్వాతంత్ర్యమును పాలకులు జగ్రత్తించినయడల దొంగిలించు నని గాంధీ తేటపరిచెను. పంజాబు కీలాఫాల్ సమస్యలు స్వరాజ్యవశ్యకతను మరిచుటయు జేయుటకు తోడ్పడినవి. కాని వాని మరిహార్మే గమ్యస్థానము కాదు. స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగనిది హిందూజాతీయము దూరము గానరదు. కీలాఫాల్ సమస్య నిర్ణయమును నానారాష్ట్ర సంఘమువారికి వచ్చుగించుటకు, గాంధీ యంగీకరించుటలేదు. నానారాష్ట్ర సంఘము, స్వతంత్రజాతుల సంఘముగాదు. విరాధినజాతులకు దానియందు వలకుజడి యుండ నరదు. ఇంతియగాక జాతులలో చిన్న పెద్ద యను భేదము విశేషముగ పాటించబడుచున్నది. హిందూజాతీయ స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించునది, ప్రపంచసంస్థలందు గౌరవము బడయుచుండు అందుచే నందమాపులమెట్ల బడుగిడక, ధర్మబద్ధమగు సాధనముల నవలంబించి స్వరాజ్యమును బడయుటే దేశము తన యావచ్చక్తిని వినియోగించుట ధర్మము. గాంధీమహాత్ముని యువదేశమిదియే. దీనిని సఫలపరచెడిభాధ్యత దేశయులపై నిలచియున్నది. దేశభారమునంతను నొక్కనాయకునిపై వైచి, తదితరులు ఉపేక్షపహించుటచే లాభము గలుగదు. ప్రజలు ప్రస్తుత స్థితినుండి బయల్పడి యుత్కృష్టదశ ననుభవించుటకు, వారు తమ సంకల్పమును బలపరచునది, గాంధీమహాత్ముడయినను వారికి స్వరాజ్య మిప్పించజాలడు. ఎవరి బాగునమాత్రమువారుజూచుకొని, భారమంతయు నెక్కిరిపై బడవైచుటవలన, ప్రజల మనోరథము లీడరజాలవు. స్వరాజ్యరథమును ధర్మపథమున నడిపించుటకు దేశమంతయు కుమారములు పినకొలదియు, గమ్యస్థానమును నెత్వరముగ జేరుటకు వీలగును.

పైను ఆట్టు

పైను ఆట్టును కట్టుజేయువిషయమై నిర్బంధ శాసన విచారణ సంఘమువారు జేసిన సలహాలను పొందుపరచుచు సర్ విలియం విక్టోరియా గారు హైదరాబాద్ శాసనసభలో నొక బిల్లును ప్రతిపాదించిరి. ప్రతికలకు ప్రతిసంచికపైనను సంపాదకుని నామ ముండవలయునని విచారణసంఘము వారు జేసిన సూచనకాచ్చి ప్రతికలనేకములు ఆ సమ్యక్తి గనుబంటి యుండెను. ఆ విషయమును మున్ముందు నియమించబడెడి సెలెక్షన్ మిటీవారు యోచించెదరని సర్ విలియం విక్టోరియాగారు చెలిపిరి. స్థానిక ప్రభుత్వములును కృష్ణమై పోవులు అధికారులును రాజద్రోహపూరితమును ప్రక

టనములను స్వాధీనముజేసికొనుటకు బిల్లులో నధికార మియబడినది. అన్యాయము జరిగినని దోచినచో హోద్యు సైవలు తెంచెడి అపీలుజేయుటకు సార్వీ కధికార మొసగబడెను. ప్రకటనము రాజద్రోహస్వభావము గలదని ఋజువుచేసెడి భాధ్యత ప్రభుత్వముపై నిలచియుండును. కృష్ణమై పోవులు అధికారుల చర్యలకాచ్చి స్థానిక ప్రభుత్వమునకు ముందుగ నప్పీలు జేసికొనవచ్చును. ప్రభుత్వము వారి యుత్తరువును హోద్యులో నాజ్ఞేపింపవచ్చును. ప్రభుత్వమువారికి ప్రతివారాపత్రికయు రెండుప్రతులను ఉచితముగ నీయవలయుననియు, లేనియడల ఏబదిరూపాయల జరిమానా విధింపవచ్చుననియు, గలను. సంపాదకునిపేరును ప్రకటించుటలో పొరబాటున్నయడల, పొరబాటును గ్రహించిన రెండువారములలోగా, దానినికాల్చి మేజిస్ట్రేటుగారికి చెలువవచ్చును. చెన్ను ఆట్టు మొదలగు నిర్బంధ శాసనములు కొన్ని రద్దయినను, సామాన్య శాసనములు సయితము స్వాతంత్ర్య భంగమునకు తోడ్పడుచుండ, దేశమున సంతానము గలవారందఱు.

మ్యునిషను బోర్డుకేసు

మ్యునిషను బోర్డుకేసులో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమ కేసును ఉపసంహరించినవలసివచ్చెను. ఈ సందర్భముననే, సర్ థామసు హారెండుగారు తమ కడవికి రాజనామా నీయవలసివచ్చెనని, పాఠకులకు చెలిసియే యున్నది. ఈ కేసున కెంత వ్యయమయ్యెనని ప్రేటు కొన్నిసభలో సయ్యును రూ. ఆరే గారు ప్రశ్నింపగ మొత్తము వ్యయము రు. 826594-10-8 లయ్యెననియు ఈ మొత్తములో 17734-9-10 లు న్యాయవాదల ఫీజులయ్యెననియు మాఫీగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ప్రజలద్రవ్య మెటుల వృధయగుచున్నచో ఇందుమూలమున గ్రహించవచ్చును.

స్థానిక వార్తలు

కల్లోల్లాసినిసభ-ప్రధానతీ వస్త్రావహారము:- ఈసభవారు యానాటకమును యూలె 17 వ తేదీ తెనుగున (ఆంధ్రమున) కనివారము రాత్రి 9-30 గంటలకు గోవిందపు నాయకపీఠాలోనున్న సౌందర్య మహులులో ప్రదర్శించెదరు.

దేనిపుమిషనుసాతశాల వార్షికోత్సవము:- దేనిపు మిషను పూర్వములుయొక్క పదవవార్షికోత్సవము నాయటాన్సుకోడ్లోనున్న సాతశాలా స్థానమున జేరు(16 వ తేదీ) జరుగును. ఆసభకు దాక్షును ఎల్. స్వామినాథను (వారిష్టరు) గారధ్యక్షత వహించెదరు.

భగవత్కృపా ప్రసంగసభ-రాయచాను చరిత్రము:- ఈనెల 18 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రము 4 గంటలకు టంకసాంపేడి (మింటు స్ట్రీటు) లో నున్న తొండమండలం స్కూలులో బ్రహ్మశ్రీ కృష్ణభాగవతాను (తిరుపదమఠుదారు) వలన జరుపబడును.

కీ||శే|| జనాబు మహబూబు ఖాన్ నానాబాయిగారు:- పుంగవారు సంస్థానమునకుజేరిన నానాసాయిపేట వాస్తవ్యులు జనాబ్ మహబూబ్ ఖాన్ నానాబాయిగారు యూలె 12 వ తేదీ సోమవారము పుడయును 7 గంటలకు పుటాకగులైరి. వీరు నడవగమములో కొన్ని అన్నకాత. ఇదచిన కఠవుయందు వీరలను నిండా కాపాడినవారు.

చెన్నరాజధాని ప్రారంభోపాధ్యాయులసంఘము:- ఈసంఘమునకు ద్రవ్యసహాయమునకు గాను వైదాపేట బ్రహ్మశ్రీ కె. మూర్తిరావు గారికల్ల ఈ కృత్యంబున నెల 18-వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రము 5-గంటలకు పెద్దనాయుని పేట గోవిందపునాయని వీధిలో అమరమును సౌందర్యమహులులో గాల

వలుపిచరిత్రము జరుపబడును. అట్టి సమయమున నల్లా గురుసామి కెట్టిగారు బి.ఎ, బి.ఎల్. ఆ గానవాది పత్తయము వహించుట శ్రీలం ప్రత్యేకఫలము కలదు. చార్జి అణాలు 4.

“తిలకు పబ్లికర్ లైబ్రరీ”:- ఈ గ్రంథాలయ ప్రారంభోత్సవము ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగార్ల అధ్యక్షతకైంద జరుగునట్లు ఆల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారి వలన యూలె 19 వ తేదీ సోమవారమునాడు సాయంత్రము 5-30 గంటలకు గోవిందపునాయకపీఠాలోని సౌందర్య మహులులో జరుగును. కాశీ నాథుని వాగ్గేయరాయపంతులు, ఎన్. కస్తూరి గంగయ్యంగారు, నల్లా గురుస్వామిశ్రేష్ఠి, ఏ. రంగస్వామయ్యంగారు, ఎల్. శత్యమా ర్తిగార్లు ముచ్చటించెదరు.

హిందీపరీక్ష:- మేము యిదివరలో హిందీపరీక్షలు 25-9-21 లేని జరుగునని ప్రకటించితిమి కాని ఎక్కువ మంది హిందీప్రచారకులు ఆంధ్రప్రదేశ్ పేషయల్ కాన్ ఫరెన్సుకు బరహంధారు పెళ్ళుదురనియు మతియూ చాలస్కూల్స్ మేకాలనునోను మతియూ దశరాపెలవులకల్ల మాయబడును. కాన పరీక్షలు 9 వ అక్టోబరుకు మార్పుచేసెద. పరీక్షకు దరఖాస్తులు పంపునట్లుడు వాటితో రు 0-4-0 ఫీజుకూడా ఆయా పరీక్షా స్థానములకు జేరునట్లు పంపవలెను. ఇదివరకు దరఖాస్తులు పంపిన వారుకూడా డబ్బుపంపవలెను. దరఖాస్తులు ఈ నెల 30 వ తారీఖులోగా పంపవలయును. ప్రశ్నలకు జవాబు వ్రాయుటకు కాగితములు ఇవ్వబడును.

విశాఖపట్టణము వార్తలు:- కడచిన అమావాస్యనాడు విశాఖపట్టణ వర్తకసంఘమువారు బోపలోటాలో సమావేశమై దాదాపువర్తకులు మున్నగువారు జేయించి సమావేశమైరి. ప్రతి అమావాస్యయు వీరలకు అన్నప్రదానము చేయుచుండగలందులకు కొట్టుకట్టిజేయులందులకు తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానమును ఆచరణలోనికి తెచ్చుటకై బంగారురాజుగారు తూనుకొని నిర్వహింపబడును. మోటమర్రి కూర్వయన.

బొంబాయి ఆంధ్రనిలయము:- కడచిన ఆదివారమునాడు బొంబాయి ఆంధ్రనిలయముయొక్క వార్షికోత్సవము గంటి లక్ష్మీనరసింహుగారి ఆధిపత్యమున జయప్రదముగా జరిగెనది. ఆంధ్రనిలయము నలుగడలను కన్నులపండువుగా నభివర్ణింపబడెను. వాజుకున్నర గంటలకు సభ జాతీయగీతములతో ప్రారంభమయెను. పెక్కిటరీగారు వార్షిక రిపోర్టును చదివిరి. అటు పిమ్మట కాశ్రీగారు ఆంధ్రదేశమునూర్పు క్షేత్రముగా వాక్రచ్చిరి. మధ్యమధ్య గంగీతపాటలు జరుపబడెను. తుదకు పులహరములనమర్చిరి. ఎల్లరును దాదామీదకు విచ్చేసి చల్లవిడుదల మారుతము ప్రేమచుండ కొందరు గానామృతముతో పినులకు వింకోనర్చుచుండ విందారగించిరి. పిమ్మట నిలయమువారు, చింతన బాంబూల పుష్పాగల సభవారి కిచ్చి వారి నందరిని సంతోషించుధి నోలలాడజేసిరి.

శ్రీగుంటూరు అన్నదాన సమాజము:- కడచిన ఆగష్టు నెలలో మామూలు సంతర్పణలు 4, కి 272, మంది వీరలకు భోజన మొసంగబడెను. కార్యదర్శి.

ఆకస్మిక మరణము:- రాయచాను గ్రామములో 11-9-21 తేదీన కాటంజేని బుల్లికోటయను చాదరయ్యమృత్యు తన మొక్కజొన్న చేతుకు పెల్లెదనని తండ్రిగారితో చెప్పి పోవజూమున యింటివద్దనుంచి బయలుదేరి పోయెను. గ్రామమున ఉత్తయతన లైంగములో మృతిబొందిన కళిబిరముచుదాని నిస్సహు మొందిరి. ఎటుల మరణించెనో పరమేశ్వరున కరుక. ఈయనకు 21 వ సంవత్సరము, వైద్యకాలి. ఆజానబాహుడు. రామకందులో భంటునాయకుడు. స్వరాజ్యదీక్షాపకుడు.

కృష్ణామండల ప్రాథమికోపాధ్యాయసంఘము:- కృష్ణామండల ప్రాథమికోపాధ్యాయశిష్య అవసరసభ యూలె 25 వ తేదీని ఏలూరు పరమచేటలోని మ్యునిసిపల్ స్కూలులో పాలు 12 గంటలకు సమావేశమవును. అందు మన జేతనాధివృద్ధి మున్నగు ముఖ్యవిషయములు చర్చించి తీర్మానములు అధికారులకు నివేదింపబడును. కాన మండలములోని ప్రతి నెంటురునుండి ను ప్రతినిధులు తప్పక దయచేయ వ్రాద్దియు.

ప్రిన్సి కెను బీచి మహానభ

(1)

గాంధీ మహాత్ముని మహాపన్యాసము

నిన్నటిదినము సాయంత్రము ప్రీన్సి కెను సహద్రుతిరమన యాహూతుని సేవగారి యధ్యక్షతక్రింద 5-30 గంటలకు మహానభ జరిగెను. సముద్రతీర మంతయు ఇసుకపై నిన చాలకుండగ నున్నట్లు బహుశ్యతయై యుండెను. ఇంక ఎంత భారతవాసీయులూ సభి నలంకరించి కద్దవస్త్రధారులు వారివారు ఉపన్యాసవేదికయందండవస్తులు గానియు కద్దవస్త్రములు లేనివారు ఉపన్యాసవేదికకు వదిలిపోవలయు నను వాక్యములు పతాకములపై వ్రాయబడి విరాజిల్లుచుండెను. గాంధీమహాత్ముని బహిరంగమును సమీపించునపుడు స్వరాజ్యస్థాపన మహాత్మ్యమో నునకుటల మంత్ర రమములు చెలరేగెను.

ఆధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము

నేను వీరందరను మహాత్ముడాలిగా యుపన్యాసమును నిం ఆనందించగో ఇచ్చటకు విచ్చేసితి. కాని మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ఆయనకు ఆతిథ్య మొనగి వాల్తేనందు ఆయనను పట్టుకొనిరి. (స్మిగ్గ) ఆయన సతీరికము కొన్నిచూటలు మీకు జెప్పను. సాధారణులై ఆలంపును, ఆలీనాదరులను నిర్బంధించు భాగ్యుల మదరాసు ప్రభుత్వమునకే గల్గినది. ఈ గౌరవము ఈ రాజధానికే జేయవలె తలంచలేదు. సదా ప్రతిపూలచర్యచలించిండుకొని యెట్లుండ్రుప్రభువు స్థానమును వెల్లిండ్ల ప్రభువాక్రమించి మన పురోగృహితికట్ట వెంచుచున్నాడు. మహాత్ముడాలిగా బంధమునకు మనము వారి నభినిందించవలయును. (విరుగు) అ సహాయోద్యమమున మొదటి యుద్ధమున విజయమును బడసివామని మహాత్ముడాలిగా బంధమునలన గెలియుచున్నది. దీనివలన ఇంతవరకు అసహాయోద్యమ మన్న తప్పించుకొని తిరుగువారుగూడ నిజస్థితుల నరసి భారతవర్షమునందలిను తమ విమోచనమునకై నిరంతరత్యాగముతో కృషిచేసెదరని దృఢముగ నమ్ముచున్నాడను. దీనివలన మన మనుకొన్న చాలముకంటె శీఘ్రముగనే మన గమ్యస్థానమును నేరట కనకాళి మేర్పడును.

గాంధీమహాత్ముని మహాత్మ్య న్యాసము

సాధారణము నేను దుర్బలుడ నగుటచే భూయ్యుని మూలబాడవలసి నచ్చినందులకు మీరందరను నన్ను మన్నించెదరు గాక! నా సలహాను మీరందరను నైకొనదలంచి తేని నా తెనుక ప్రక్కనన్న వారును, తేదితరసభ్యులును నిశ్శబ్దముగ నుండి తమ యాహూతులను కరతాళధ్వనులతోగాని తమయనమృతమును వివాదమును స్మిగ్గ, స్మిగ్గ ఆన ధ్వనులతోగాని తెలియజేయక సాధారణులై వివశారుచున్నాడను. గత నెలలెంతయు నెలలూ అభిలభారత దేశమునకుమువారు నిర్ణయించిన కార్యక్రమమును త్రికరణశుద్ధిగ నమలులొనికి తెల్లవలించి తేని నేను జెప్పుచుల నిశ్శబ్దముగ నుండును. వ్యవహారపద్ధతిగ ప్రవర్తించుచు, మీ వివాదమును మహాభారతమును నిర్వహించు తెట్లో యోచించుచు, మన కార్యక్రమమును నెరవేర్చుటకు కొలది మానములు మాత్రమే వ్యవధి కలదు. వ్యవహారస్థాపనమునకు గడవు చాల గల్గుచుగనున్నది. కిలాఫతు పంజాబు మరంతయు లను మానుటకును మహాత్ముడాలియనకు వలయు గడువు లేదు. వ్యవధి అతిస్వల్పము. కాని ఆ దయామయుడు మనలోనే యున్నాడు. మనము బలహీనులగు కన్నించు చున్నను మన కార్యమును సాధించి విజయము బడయుటకు ఆయన మనకు తప్పక తోడ్పడును విశ్వసించుచున్నాడను. వాల్తేనందు ఆలీనాదరుడు నిర్బంధించుటకు వైపుపాద మరేమో నా యభిప్రాయము. పట్టు బతుకుట ఆ లోకకర్మణ్యుని కనుకాకటాత్మ. క్షిరప్రసారములను మనదై జలపుటకేయని తోచుచున్నది. చెజుసాలకు బోరుండగ ఆలీనాదరులెవరును అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతముల నన్నిటిని మహావాక్యానుకర్మక వాచరించి ప్రవర్తించిరి. నేను వాటి ముఖ్యమై కృషిచేసితి. ఆ పరమాత్ముని తెలియ. మహాత్ములకు ఈ ప్రవచన తన ప్రతము భూము గాదునో? నుండుటకు భీమావతు లెట్లు ప్రవర్తించెదరగో ఆంధ్రదేశ మహాత్ముడాలిగాను గూడ భీమిత్తులై ప్రవర్తించిరి. ఎన్నెన్న కష్టములను తెచ్చి పెట్టిని ఎంత ఒత్తిడిని కలుగజేసినుగోమించుకొని ద్రోహప్రభావములతో ప్రవర్తించిరి. ఇప్పుడు అట్టి సందర్భముల సహ్యాగము ఆలీనాదరుడు ప్రవర్తించును అయినను బంధించవలసికట్ల క్రొత్త గంగలులు

వీమి గల్గినది కినికి రాజ్యప్రతినిధి ఉత్తరవాది. తగిన సమాధానము జెప్పవలయును. ఆభారమంతయు ఆయనదే. ఆలీనాదరుడు దేశమున ప్రకాశించి, సదుద్దేశమును స్థాపించునంద బంధించుట కవసర మెద్దియో? ఆలీనాదరులు ప్రభుత్వమువారి కిచ్చిన సమాధానమునాటినుండి నాతోనే నుండితి. వారు తమసమాధానమున తెలియజేసినప్రకారము ఈ మహాత్ముడాలియను విశోధముగ ప్రవర్తించి ఎటుంగరు. నేను దానికి శాశ్వ. మీరందరను, భారతవర్షమంతయు వామాటను విశ్వసించుచు. సర్వకాలసర్వావస్థలయందు, వాక్కునందుగాని చింతయందుగాని, భరతభండమున భారతీయులు అహింసాయుతిమగు అసహాయోద్యమమును అవలంబించవలయు నని అంతరంగముగను బహిరంగముగను బోధించుచుండెను. కిలాఫతు పంజాబు పరాభవముల తొలగుటకుగాని స్వరాజ్యవిజయ స్థాపనమునకు గాని సంపూర్ణముగ దౌర్జన్యరాహిత్యముగ అసహాయోద్యమమే తమతోపాయమని ఘంటాపథముగ తన యనుచరులకును మిత్రులకును సభ్యులకును తెలియజేయుచుండెను.

ఆలీనాదరులు వీరులుగారు. (పిటికివారుకారు) తమభాష యందుగాని, వైఖరియందుగాని మార్పును కలుగ జేసికొనిరని ఎవరైన తలంచితేని అది తప్పు. వాచ్చెన్నడును తమభాషలను మార్చుకొనలేదు. ఇంతవరకు ఆలీనాదరులకంటె ఎక్కువ దైర్యవంతులను పరిపూర్ణములను సందర్శించు భాగ్యము నాకబ్బలేదు. వీరియపుడు మనోవాక్యానుకర్మయందు పాపపుచింతియన్న నేమో ఎటుంగరు. చెప్పున దొకటియు చేయున దొకటియు వీరియందు కంచుకాగడ వేసివెతకనను గానించదు. నామాటను ఈవిషయమై మీరు విశ్వసించుచు. కాని వారు యథార్థవాది బంధువిశోధి యన్నట్లు నల్లనివన్ని నీరు తెల్లనివన్ని పాలు అనురితిని ఉన్న సంగతిని ఉన్నట్లుల జెప్పు స్వభావముగలవారు. మనమున ఒకమాట వైకొకమాట జెప్పువారుకారు. ఉద్రేకపూరిత మగు భాష ను పయోగించ కత్తి గల వారు. ఉపయోగించింపయభిలాష గలవారు. అది అంగీకరించవలసినదే. తమ దైర్య భావములను క్రమశీతలను, పరిశుద్ధభావములను ప్రజలయందు మోర్చింపజేయుటకు వీరు క్రమపడినటుల మరెవరు లేవరును యుండరని త్రికరణశుద్ధిగ జెప్పగలడను. అహింసాయుతిమగు అసహాయోద్యమ భావములను ప్రజల మానసమున నాటుటకు వీరికంటె ఇతర ముసల్మానులు ఎవరును ప్రయత్నించినయండ లేదు. ఉండరు. కాని అట్టి సందర్భములం జేసి అన్యాయముగ ప్రభుత్వమువారు మహాదా వీని బంధించి పాపముగట్టు కొనిరని నేను ప్రభుత్వము వారి పంజానరహితో కించిన ప్రభుత్వమువారు ఆశ్చర్యపడ నవసరములేదు. ప్రభుత్వమువారు బలాభ్యులు, సాధనసంపన్నులు. అల్లరులు జరిగిన మలబారు ప్రాంతములకు చున్నను, ఆలీనాదరులను అహింసించి కాంతిని సమహృత్తులయనుని కోరిన, తుణుములో నెరవేర్చి యుండెడివారము. అట్టి అనకాళిమును మాకొనగిన అన్యాయముగ నిరపరాధులు నిశ్శోషముగ నున్నవారును మడయుటకు అవసరము లేకుండెడిది. హైందవ గృహములుగూడ ధ్వంసము గాకుండెడివి. కాని ప్రభుత్వమువారు అనవసరముగ ప్రజలను ఉద్రేకమునకు పులిగొల్పిరని నిందించిన నన్ను మన్నించెదరుగాక. భీమలకును బలాభ్యులకును ఈ ప్రభుత్వవిధానమున స్థానము లేదు. వారికి చెజుసాలయే కరణ్యము. మలబారులో బాధలూరై నవారిని తలంచినంతమాత్రాన నా హృదయము నీగరుచున్నది. మాపిటాలు క్రమశీతలను బొందకుండుటచే విచ్చిపనికి గడంగిరి. ఇదంతయు ఇన్ని సంవత్సరముల నుండియు వారికి క్రమశీత నొనగకుండుటయే కారణమని నాకు తెలియును. వీరు కిలాఫతు, తమదేశము పట్ల గొప్పఅపకారమునుగాంచి పాపమును గడించినని నాకు తెలియును. మనకెట్టి ఇక్కట్లు సంపాద్యమైనను, వలయునని మనలకు తొందర కలుగజేసి ఒత్తిడిని తెచ్చిపెట్టిను మేరువునలె చరించక దౌర్జన్య రాహిత్యముగ నుండవలయును. భారతీయులందరను ఆశీరుహించుచును దీనిని గుర్తించి ప్రవర్తించవలయును. ఇది వారి విశ్వక్రధగము, దీనిని జనదాలరాదు. హైందవ గృహములు భ్వంసమైనవన్న మన పవిత్రోద్యమము పూర్తిగ మాపి కాంతు తెలియలేదని నాకు గోచరించుచున్నది. మాపి

కాల విచ్చిగ ప్రవర్తించినవారని నాకు తెలియును. దీనికంతకును అహింసాయుతిమగు అసహాయోద్యమమిత్రతనానికి తెలియకపోవుటయే కారణము. అసహాయోద్యమ వ్యాపకతీనులవారు ప్రజేములకు బోరుండ ప్రభుత్వమువారు అటంకపెట్టిరి. కాని హైందవసోదరులు తొందరపడక కాంత్యభివృద్ధి ప్రవర్తించెదరుగాకయని ఆశించుచున్నాడను. బలాత్కారముగ హిందువులు మహాత్ములమరణమును స్వీకరించునటుల మాపిటాలు జేసిరని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. కాని అది సత్యము కాదని నా యభిప్రాయము. ఒకజేబు నిజ మనుకొన్నను ఈ విషయమున హిందువులను వికమత్వమునకు ఎడవాటు కలుగజేయుటకు మనము అనకాళిమీయరాదు. బలాత్కారముగ మహాత్మునియ మరణము నవలంబించిన వారిని రహస్యముగగాని బహిరంగముగగాని మహాత్ముడియులుగ వివేకవంతులగు ముసల్మాను లెవరును అంగీకరించరు. అట్టి పద్ధతులను వారు సహించరు. ఇది నాకు తెలియును. కాన పరితు లెరని జెప్పబడిన సోదరులన్నిటిని గూర్చి అదైర్యపడ నవసరములేదు. ఏ మానవుడైనను తన అంతరాత్మకు ఇచ్చును లేనిపనిని బలాత్కారముగ జేయవలసినచ్చినపుడు ఆయనకు పాపపరిహారము ప్రాయశ్చిత్త మవసరములేదు. నేను కాన్త్రుజ్ఞానమునుబట్టి జెప్పుచున్నాడను. బలాత్కారముచే ముసల్మాను మరణమును స్వీకరించిన వారిని మహాత్ములుగ నిజమగు ముసల్మానులు ఎంచరని యాహూతుమనెను గారుమీకు తెలియజేసియే యున్నాడు. కాన ఈ హైందవ సోదరులు తమ మాక్కును హిందూమత సంఘమున గల్గి యున్నారు. భ్రష్టులు కాలేదు. అల్లరులు జరిగిన ప్రాంతములందున్న వారలకు సహాయ మొనర్చెదమని కాంగ్రెసు ప్రచారకులు కిలాఫతు ప్రచారకులు ప్రయత్నించ ప్రభుత్వము వారికి అటంకమును అభ్యంతరమును కలుగజేసిరని విన్నాడను. వీరిని యభ్యంతరపెట్టుటయేగాక తాముగూడ ఎట్టిసహాయమును కలుగజేయుటలేదని తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించినను లేకున్నను ధనమును వనాలుచేసి బాధమయున్న వారల కందునటుల జేయభారము మనది. కాంగ్రెసువారి నిదివరకపుడే వీరినిమిత్రము కొంతసామును ఇచ్చుటకు నిశ్చయించిరి. కిలాఫతు సంఘమువారుగూడ కొంతసహాయము జేయప్రయత్నించుచున్నాడు. కాన మదరాసు ముసల్మానులు ఇంటింటికి బోయి దమ్మికినుండి వనాలుజేసి వీరికంపిన ధన్యులగుదురని హెచ్చరించుచున్నాడు. ఇంతియ అంతటిలోను నేడే రాజధాని ఎక్కుడు కష్టములో నున్నదని నేనెఱుగుదును. ఇంకను ప్రజల భావములను, సంకల్పములను ఆశయములను అణగద్రొక్కటకు ఈ దేశమున ఏమి కలెన కాసన ప్రయోగములను జేయ ప్రభుత్వమువారు సంసిద్ధులై యున్నారో మనకు తెలియును. చాలమంది విద్యావంతులగు యువకులు ఖద్దరు వస్త్రములు ధరించిన మలబారులో అధికారులు ఇండియాలో కాంతిని కాపాడు ఈ ప్రభుత్వమువారు వారిని పరిగణించి వారి వస్త్రములను అగ్నిలో తగులబెట్టిరని నేటియందుమున నాకు జెప్పిరి. దానిని నేను విశ్వసించెదను. పంజాబులోగూడ నెఱుగని క్రొత్తపద్ధతులను ప్రజేపెట్టి మలబారులో ప్రజలను పరిగణించుచున్నారట!

ఆంధ్రదేశము

మన సంస్కరణ మంత్రులు ఆంధ్రదేశమున వలదు మొట్టొలి విలపించు ప్రజలపై మునిసిపాలిటీని కట్టి పెట్టిరి. ఆంధ్రదేశమున ఇతర ప్రాంతములయందు ప్రజలందరును ఇచ్చు లేవుని ఏకగ్రీవముగ భూషించుచున్న పచ్చిక బీడులయందు ఆవులకు మేపుటకు పన్నును విధించి, దాని కంతమాత్రము ప్రజలంగీకరించలేదు. మీదుమిక్కిలి మంత్రులయజ్ఞ ననుసరించి నోరు లేని పశువులు నిరపరాధములైన ఆవులను దూడలనుండి ఎడవాపు జేసి, తల్లిపిల్లలను విడవీసి బండిలివోడ్డెనుంచి పచ్చిక నీరు ఆహారములేకుండ జేయుచున్నారు. ఇట్టి కఠినచర్యలు జరుగుచున్నపుడు మనకర్తవ్యంబెట్టి ఆంగ్లాధికారుల కఠినచర్య లటుండ బాధ్యతాయంతముగ మన మంత్రులే ఇట్లు ప్రవర్తించుచుండ మనము చేయునదెట్టిదీరి కఠిన చర్యకు దౌర్జన్యము ప్రయోగించిన ఫలిత మెద్దియో మనకే తెలియును. దౌర్జన్య రాహిత్యముగ అహింసాప్రతము నవలంబించిన మనము దౌర్జన్యముగ గడంగితిమేని మనకు ఏనాళకరము. నిజముగ మీరు మహాత్ముడాలిముక్తి గాంచవలయునని గోరుదురేని స్కోలరుగని ఈ పశువులను వానిపిల్లలతో జేరుకుటల జేయసించెదరేని మలబారులో ఇట్టి పరిధనములు మరల కలుగుకుండజేయ ప్రయత్నించుచురేని, చీరాల పేరాలవారు వలదన్నను మునిసిపాలిటీని విధించకుండ జేయనూహించితిరేని మీరు సంపూర్ణముగ అహింసాప్రతము నవలంబించుచు, మన మార్మగౌరవము గలవారు

మీని అట్లుజేసిన ఆలీసాదరుని మరితరులను విముక్తులను జేయగ
ల్గుదుము. స్వరాజ్యము స్థాపించబడినపుడు స్వరాజ్యస్థాపనము
న కై వె త ల బా లై ఇక్కట్లుల గుడిచిన దేశబాం
ధవు లందరిని స్వరాజ్య పార్లమెంటు సభవారు తగిన గౌర
వము నిచ్చుటకు చట్టము జేర్చువలయును. వీరికేమందు
'అగ్రస్థాన మీయవలెను. ప్రభుత్వసహాయమును దా షీ ణ్య
మును అపేక్షించరాదు. వారట్లు చేసెదరనిగూడ మన మను
కొనగూడదు. ఎంతవరకు ప్రభుత్వమువారు బాధపెట్టెదర
బాదపెట్ట నిండు. నిరంకుశముగను, క్రూరముగ పాలించు ప్రభు
త్వము మనకోర్కెను నెరవేర్చునని నమ్మెదము. ఈసంవత్సరము
లో పుననే స్వ రా జ్య మును బడయుట కే మి చే య
వలయునో మనము ఆత్మపరీక్ష గా విం చు కొనవలయును.
అస్పృహకేయలకు స్వరాజ్యమును స్థాపించుటకు మాడుమార్గ
మును జూపుచున్నాడను. 1 అహింస 2 హిండునుస్లిము ఐక
మత్యము 3 స్వదేశవ్రతము.

స్వదేశ

మన అహింసావ్రతమును హిందూమహమ్మదీయ సంఘభా
వమును స్వదేశీయాలకముగ తెలియజేయవలెను. కాన ఈమహా
సభయందు నేడు మీరు ఇంతమంది విదేశవస్త్రధారులై కూ
ర్చుండుట చూడ నాహ్వాదయము విషాదము నొందుచున్నది.

స్త్రీలు

ఆలీసాదరుని సతీతిలకమును జూచి విముక్తులను జూచిన,
సోదరీరక్ష ములారా! నాగుండె లవియుచున్నవి. ఆలీసాదరుని
భక్త్యపత్ని మీవలెనే ఎంతో సౌఖ్యముగ, గారాబముతో
జెరిగినది. కాని మీవలె క్షియము ఖదత వస్త్రములను
ధరించిన తప్పని, గౌరవమునకు లోపమని ఎంచక ఖదరును ధరిం
చుటే గౌరవమని తలంచి దాల్చెను. కాన సోదరీరక్ష ములారా,
రా, మీరు నామాటల ననుసరించి ప్రవర్తించ దలంచిరేని మీ
మనసులను మార్చుకొని విదేశవస్త్రములను, పట్టుచీరలను పార
జేసి ప వి త్ర మైన ఖ ద రు వ స్త్రముల ను ధ రించి
విముక్తి గాంచుడు. మహమ్మదాలీని, ఆయనకంటె స్థూల
కాయుడు నగు సేకతాలీగారును సంపూర్ణ ఖదరు వస్త్ర
ములనే ధరించిరి. వారిని కలమకొని సోదరులారా విముక్తులను
నే దీనభయందు ఈ విదేశవస్త్రములతో జూచినతోడనే నా
హ్వాదయము మరల బ్రద్దలగుచున్నది. నేడు అహింసభావమునే
మీరు, గల్గియున్న మీకు స్వరాజ్యము రాదు. మీరు విదేశవస్త్ర
ములను దిద్దింపవలయునని దేశము గోరుచున్నది. కుల్లాయి
లను (విదేశీ) దిద్దింపవలయు ననుచున్నది. ప్రతి
పురుషుడు, స్త్రీ, పిల్ల యు గూ డ త మ కు న్న
వ్యవధిసంతకు, కాలమునంతను నూలునడుకుట కుపయోగించవల
యునని గోరుచున్నది. ప్రతియంటును పవిత్రమగు ఈరాట్టపును
దేశము ప్రవేశించినగాని మీరు ఆలీసాదరుని విముక్తుడుగ జేయు
టగాని స్వరాజ్యమును స్థాపించుటకుగాని సాధ్యము గాదు.

రాట్టము

మనప్రాచీన విశ్వర్యమును గలగజేయు సాధనము, ఆత్మ
విశ్వాసమును గలగజేయును. అహింసాభావమును మనము
పూర్తిగ గ్రహించి మా లేదా యని తెలిసికొనుటకు రాట్టమే
ప్రమాణము. హిందుమస్లిము ఐకమత్యమును సాధించుటే
గాక చిన్నపత్రములను ఇండియాలో వాన మేర్పరుచుకొన్న
వారిని సఖ్యులను కలుగజేయుటకు రాట్టమే సాధనము. భార
తమందలి స్త్రీపాత్రవత్సరమునకు రాట్టమే చిహ్నము. రాట్టము
లేమిజేసి ఎందరో మనసోదరిలు పడుపు కూలికి పాల్పడు
చున్నారు. నామాటను నమ్ముడు ఇది నిజము. ఈరాట్టము
వితంతువునకు పరమ ఆప్తమిత్రురాలి. భారత
దేశమున కడుపార గుడుచుటకు కూడులేని కాపులకు లక్షలకొ
లది ప్రజలకు ఆధారమును కలుగజేసినది. ఈ రాట్టము ఎద
రినో పూతచాత్రముగ జేసినది. అప్పుత్యులకు ఈ రాట్టము
కొంతవరకు కష్టములను బారవోలి సుఖమును కలుగజేయుగలదు.
(సోలెస్) లేనిపోని అహంభావమును వృత్తిపట్ల లేకుండజేయు
ను. దేశమంతటను నీతిబాహ్యులై పతితులై ప్రవర్తించు సోద
రులకు రాట్టము గౌరవప్రదమైన యంత్రము, జీవనోపాధి.
రాట్టము ఇండియాలో ప్రతియంటును నిలుకడగ ప్రవేశించినపుడే
భారతీయులు, ప్రజలు ఆధికార తిరస్కారమునకు కర్పలగుదురు.
కేసెటెస్ డిస్ డిడియన్సు) అంతయగాని మనము మనమున
క్రోధమును, ఉద్వేగమును సెంచునంతకాలము సివిలైజ్డ్ డిడి
యన్సును, అవలంబించితి మన్నును ఆ యధికారధిక్కారము సా
త్విక ధిక్కారముని (సివిల్) అహింసావ్రతము అనిపించుకొనజాలదు.
మనము ఈసాల్వేటోపున విముక్తి గాంచగోరుదుమేని అహిం
సాలోకమును ప్రజల మానసమున తొండవ మోడతేయ గోరుదు

రేని అదంతయు పవిత్రవంతముగ మనలను జేయగల్గిన రాట్టమే
గతి. ఇంతకంటె సమిత్ర మగుసాధనము లేదు. మనకు వలయు
వస్త్రములకు బొంబాయి అన్యాయాబాదు మిల్లులవై ఆధారపడ
రాదు. మిచ్చేరులలో వడకి బట్టలను తయారు జేసి ఆ
వస్త్రములను ధరించవలయును. గతసెప్టెంబరు కార్యక్రమమును
నెఱవేర్చ దలంచిరేని మదరాసు నగరముం దంతటను మనకాయ
కష్టములతో తయారుచేసిన బట్టలను ధరించుకై గల్గువరకు ఒక
కాపీనముతో తిరుగవలయును. ఆలీసాదరుడు మమ్ములను మార
తాళమును జేయమని గోరుటలేదు. సార్వజనిక సభలు జరిపి
మీసానుభూతి మున్నగువానిని జూపమనుట లేదు. సదా వీరు
అహింసావ్రతవర్తన గలవారై వైఖ్యోత్సాహులై సత్య
సంధులై ప్రవర్తించవలయునని గోరుచున్నారు. పాతకాల
విద్యార్థులకు ఆయనయందు ధర్మవిశ్వాసములు గల్గియుండెట పాత
కాలము మానవలయుననియే ఆయన కోరిక. ఇంతవరకును అస
హాయోద్యమమున విశ్వాసమున్నను వైర్యముగ అమలంబా పట్ట
జాలని మనోదృఢ్యములుతులగు బిరువాంకితులు, కానన సభా
సభ్యులు, న్యాయవాదులును ఇప్పుడైన తమ బిరుదుములను
సభ్యత్వమును న్యాయవాదవృత్తిని వర్జించు టుత్తము. వైర్య
గతివాదు తమ భగ్యులును గుర్తించకున్నను గుర్తించియు అను
కులముగ ప్రవర్తించ లేకున్నను మనము స్వదేశవ్రతసందేశ
మును నిరూపించజాలము. స్వరాజ్యము వై రేగవారలకే గాక
జనసామాన్యమున కంతకును, అంటరానివాళ్లకు బలహీనులగు
పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలు, కుష్టరోగులు, వ్యాధిగ్రస్తులకు
స్వరాజ్య మివ్వవలెను. మనతోబాటు వీరికిగూడ సమానగౌరవ
స్థానము నీయవలయును. వెయ్యియొకవ్యాసవేదికలనుండి ఈప్రభు
త్వము రాక్షసప్రభుత్వమని ఖండించుచు దైవనిర్మిత మగునట్టి
యు న్యాయము గల్గునట్టి రాజ్యములను గోరుటలేదా? అనేక
పర్యాయములు ఈప్రభుత్వమున ఈగర్జించుఅలలసాక్షిగ ఆంధ్రు
లును, ద్రావిడులును ఈశ్వరభక్తిపూరితులని జెప్పియున్నాడను.
దక్షిణాఫ్రికాలో ద్రావిడులతో పనిజేసినాడను. వారిసంగతి
చక్కగ నాకు తెలియును. కాన ద్రావిడసోదరులారా వోటి
తోమాత్రము దైవపవన్మితమగు రాజ్యము గోరుటయే దానిని
సాధించుటకు త్రికరణబుద్ధిగ సంపాదించుటకు ప్రయత్నించక ఆ
రాక్షస ప్రభుత్వముతోనే సహించి యూరకుండిరను అప
ఖ్యాతిరాకుండ కాపాడుకొనుడు. మనము దైవస్వమునకు
లోబడువారమనియు అసత్యవాదుల మనియు మన ప్రత్యర్థులు,
మన యోద్యమముతో ఏకీభవించనివారు అనుచున్నారు. అనే
రాకోపణమునకు స్థానమియక అహింస అనుమిషమిదా అహింసా
రాహిత్యమై ఆవృతము లాడుచున్నారను వాదము సార్థక
ము గాకుండ ప్రవర్తించవలయును. తిలకుమహారాజు నుడివినటుల
స్వరాజ్యము ప వి త్ర మైన మన జన్మహకు
కిలాఫతు ముసల్మానులకు పవిత్రధనము పంజాబు పరిధనములను
తొలగించుటకు గూడ మనవిధి. మన మతమునకు, చూరులమై
ప్రవర్తించక మనవై మోపబడిన భక్త్యములను నిర్వహించ వల
యును. గత సంవత్సరము కార్యక్రమమును (ప్రాంతవస్తు) జెట్టి
కొంటిమి. దీనిప్రకారము ప్రవర్తించవలయును. దానికి భిన్నముగ
ప్రవర్తించి తి మే ని మ న సంతతి వారు
శపించెదరు. రాబోవు (కోలది) మాసములు మనకు చాలకష్ట
మైనవి. చిక్కులతో నూడుకొన్నవి. బంధిత్వముల మగుట లేది
తరచిక్కులు రాకతప్పవు. ప్రపంచములు ఉడయచుగుటకు పూ
ర్వము అంధకార భంజనముగ నుండును. ఈ చీకటినుండి ఉడ
యము తన కిరణములతో బయలు దేరును. అటులే కష్టముల
నుండి సుఖమును బడయగలము. కాన స్త్రీపురుషులు శక్తిసం
చనలేక త్రికరణబుద్ధిగ కార్యక్రమమునకు భిన్నము గాకుండ
ప్రవర్తించి మనము రాజధానియందున్న ఇతర ప్రజలకంటె
మెరుకబడివార మను కళంకము రాకుండ ప్రయత్నించవలయును.
మన గమ్యస్థానమును జేరుటకు ఆలోచకశ్యాలుడు ఆదయా
మయ్యకు మనకు నిండుకైయు, వైర్యమును, దృఢనిశ్చయమును
ప్రసాదించు గాక!

ఇప్పుడు వీగామి ఆలీసాదరియు, మాలిక్ జాడ్ సువాని
గారును ఉపన్యసిం చెదరు. సావధాన చిత్తులై వినుము. ఇం
కొకమామ నేను కోరునదేదన సభలయందు మీరు ఎట్టి కరతాళ
ములను గాని జేయక అహింసా వ్రతావలంబులై ఈ సభ
యందేగాక ప్రతి సభయందు ప్రవర్తించు. అందును కలిసి
కెల్లముచేసినవారు మనయందు చదువుల వారై నను కాంతికి భం
గము కలుగజేసినవా రగుదురు. పని జరుగదు. ఇది నా యును
భవమునలన జెప్పుచున్నాడను. కాన మనప్రతిహేయరు ఏమన్నను
బదులు జెప్పుక సమాన భావముతో ప్రవర్తించవలయును. మనము
కాలముగను దయతోడను ప్రవ

ర్తించినమనశ్చేతనముగూడ మనవంకకు మరలించుకొనగలము.
మనకాపిదారులు మన వలె అహింసా వ్రతావలంబులు గారు.
కాన వా రేమిజేసిన జేయగలరు. మనకుకోపమును కలుగజేసినను
మనము ఆత్మర్యపడ నవసరములేదు. మనసంగతి మనము బాగ్రత
జెట్టుకొన్న భావిభాగ్యదయము తప్పకలభించును. వీరందరును
నే జెప్పిన సంగతులను విని గౌరవించినందులకు మిండంకరును
హృదయపూర్వక మగు వందన సమాప్రములు.

వీగామాటి

మహాదాటిగారి సతీతిలక విట్టు ఉద్ఘాటనయందు దుప
స్వకం చెను. నేను నాభర్త బంధించబడెనని కుంచుచుగనుని మీరు
లేలంచవచ్చును కాని నేను గర్వపడుచున్నాను. సంతోషముగ
బోయిరమ్మని జెప్పియుంటిని. మీ లోటులేకుండపూర్తిజేసెదనం
టిని. మీరు మోక్షము నుపేక్షించుదురేని రాట్టమును బట్టువే.
విదేశవస్త్రమును బహిష్కరించుడు. మీరు నాభర్త విముక్తుడు
గావలయునని గోరెదలేని రాట్టమును త్రిపుడు. అదియే ఉత్తమ
మార్గము. నాభర్త ఒకడు బంధిత్వముడైన ఆయాస్థానమున 10
మంది ముసల్మానులు బయలుదేరెదరు. ఉరుకొనరు. సంస్కృతి
యున్నారు. అంగారా ప్రజలకు భవసహాయ మొనర్చును.

అలాడే సుభానిగారు గూడ ఉద్ఘాటనయందు గంభీ
రోపన్యాసము నిచ్చిరి.

30 తేదీ లోపుగ విదేశవస్త్రములను మదరాసు నగర
మంతటను లేకుండ తగులజెట్టవలయునని గూ ఖద్దరు వస్త్రముల
ను ధరించవలయుననియు అహింసావ్రతము వలననే కార్యమును
జయించగల్గుదుమనియు అందుచే అహింసావలంబులై ప్రవర్తించ
వలయునని యాకులు మామేమగు నుడివిరి. కిలాఫతు సమస్య
పరిష్కార మగుటకు యావచ్చుకీని భారపోసిన మ ని రి.
మహమ్మదాలీని బట్టుకొనుటవలన లాము రెం డింతలు ఎక్కువ
పట్టుదలతో పనిజేసెద మనిరి.

అధ్యక్షులకు మహాత్ములకు, వీగంటి, అజాదుగార్డుకు
వందనములతో సభ ముగిసెను.

గాంధీ మహాత్ముడు.

మెయిలు ప్రతికా విలేజుకునితో సంభాషణము.

మదరాసు మెయిలుప్రతికా విలేజుకుడు గాంధీగారి
జనకుజెల్లిరి గాంధీగారు తమకార్యక్రమమునుగూర్చి స్థానిక
నాయకులతో గలసి ప్రసంగించుచుండిరి. పస్తుతస్థితిగూర్చి
వారియభిప్రాయములు తెలిసికొనగోరగా, గాంధీగారు సదయ
హృదయులై మాప్రజనిధిలో మున్నావు గంటకాలము ప్రసంగిం
చిరి. ప్రభువుమన విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును గూర్చి మాప్రతి
నిధి గాంధీగారి నడిగిరి.

ప్రస్తుతమునిలవయున్న విదేశవస్త్రములన్నీటిని భ్వంస
ముచేయవలసియున్నను గూడ విదేశవస్త్రబహిష్కారము నిరా
కరణోద్యమమునందు నిర్మాణకార్యక్రమముని మీరడకుంతురా?
అవును. విదేశవస్త్రములను భ్వంసము నేసిన, దేశమున
కు గావలసినంత బట్టలనుప్రజలు చేతితో నూలు పడకి చేతితో
నేయుదురు.

ప్రజలందఱకును తగినంత బట్టలను తయారుజేయుటకు ప్ర
స్తుత పద్ధతులలో వీలగు నని మీరయభిప్రాయమా?

సిస్టండేహముగ వీలగును. రెండు మూడు వందల సంవ
త్సరములక్రితము బట్టలను మనవారు తయారు చేయుచుండినట్లు
గూడ, యిప్పుడుగూడ అది మనస్వాధీనమునందున్న అనుదిన
ము మనయాహారమును సిద్ధము చేసికొనినట్లు బట్టలను గూడ సి
ద్ధము చేసికొనవచ్చును.

మిగిలిన కారణము లట్లుండ, మిమములు ప్రచారమునకు వ
చ్చిన తరువాత స్థితిగతులు మారలేదా?

మిమములవలన, సవరించుటకు వీలుగానంతమాత్రు వాస్తవము.
గమియు జరిగియుండలేదు. మనోప్రవృత్తి మాత్రము మార్పు
గలుగవలసి యున్నది. ప్రజలూ వృత్తిని బాత్తుగ మఱువలేదు.
నూలునడకుచు బట్టలు నేయుచుండిన జేతులు మరి యేమనలం
దు అంతకన్న యుపయోగకరముగ వినియోగింప బడుటయు
లేదు. కాలము, చేతులు, ఊరకయున్నవి.

ప్రజలయంద్యయందును కుటీరములయందును నిరివిగ నూలు
పడకుపని సాచుచుండిన యంత్రతాలయములతోసాటు, దేశమునకు
గావలసినన్ని బట్టలు తయారు కాగలవని మీరు నమ్మెదరా?

నిమ్మగ్నగ నమ్మెదను.
కొద్దిసంఖ్యగల యంత్రము లధికముగ తయారునేయుట
కన్న నిరివిగ దేశమంతటను నూలునడకుట, బట్టలు నేత జరిగిననే
యుపయోగ ముండును. కావలె!

వాస్తవము.

మన నరనాగకలకు లగిన యానవరములు మిమములకులే నే తిరుగని మీరు తలంచుదురా?

బట్టలకు సంబంధించినంతవరకు మిమములకులే నేతిరుగదు. ఈమాటకునుమయమున, ప్రసన్న రాజ్యము చక్కగ జలమునకును, కొంతకాలమువరకు కొద్దిగ మిమములతోటి కాలము గడంప నలయును.

ఈ యుద్ధమును సభలీకృతము చేయుటకు ప్రస్తుతము నిలువయున్న విదేశకప్రముల నేర బహిష్కరింపవలయునా?

గృహపరిశ్రమలను పరిత్యజించి విదేశబట్టలకు ప్రాల్భాతి నది యొక గొప్పయపరాధమున దెలియు గ్రహింపవలసి యున్నందున హృదయము మార్పుకొనవలసి యీ విధముగ బుజువగును.

ప్రజల యభ్యుదయ నివర్ధనమునకై తపస్సుచేసిన వచ్చావము కలిగినట్లేనా?

అవును.

ఈ దేశీయులు గృహపరిశ్రమల వివాదమునకు తోడ్పడిరని మీరనుకొనెదరా? పోటీలు గడనపుడు మిమములనుగూడ గృహపరిశ్రమలు పనికిరావని మీ నంగీకరింపరా?

ప్రారంభమగు హింసయుండినను, ప్రజలు అమాంసిముగ తమ స్వంత పరిశ్రమలను పోటీ లగునను లేకనే పరిత్యజించిరి. నాకు మీరు చెప్పినది బాగుగ కలకెక్కలేదు.

మనవారు గృహపరిశ్రమలను పరిత్యజించినపుడు, వే వర్షములకును, యంత్రములకును పోటీ లేకుండెను.

ప్రజలు కావలెనని తమంతకాము గృహపరిశ్రమలను వదలలేదని నేననుకొంటిని. దేశమునకునికి దిగుమతియైన యంత్రవిద్యుత్ బట్టలతో నాగలేక నిలుపుకొనినది నేను తలంచితిన.

తూర్పుహిందూస్థాన సంఘమువారి కప్పముండిన పాక ద్వములచే యంత్రవిద్యుత్తులను ప్రజలపై కుప్పించిరని నా వాదము.

అయితే, అయ్యో! యింగ్లీషు నేయుండినవానికన్న దిగుమతియైన విదేశీప్రములను కాకగనుండినవిగావా? కాకేకాదు. రిమబట్టల నేతృత్వ తిరు వదలవలెనని ప్రజలు పలుమారు ధయపెట్టెడిది. వారిలో వారికి తేతబాటు, ప్రజల కొట్టించుట మున్నగు కార్యములవలన వృత్తిరూగిపోయెను.

అయితే గృహపరిశ్రమలను ప్రస్తుతం జాతీయ వివాద యప్రచారము జరిగియుండునా?

సందేహమే! ఈస్థితియును చాలకాల ముండియును, మతభేదముని ప్రజలు స్వయముగ తలచిన తప్పు, గృహపరిశ్రమలు తప్పుకొనబడుట స్వభావబద్ధము.

తూర్పుహిందూస్థాన సంఘమువారు అప్పుడు చేసిన గృహపరిశ్రమలకు మరల నేడు సాకర్షములు గలవని మీ అభిప్రాయమా?

పరిస్థితు లనుకూలముగ వున్న పని తలంచెదను. ఈ గృహపరిశ్రమలను మరల చేపట్టవచ్చు ననురాదు దేశమునందు దానిద్యము నాలుకొనును.

అయితే యాగుణపాతమును బాసామాన్యమునకు వృద్ధిముక నవ్వజెప్పువలెనని గూడ అనుకొనిరా?

అవును. బాగుగనే బోధింపవలయున్నది.

దేశభక్తి, ఆర్థికకమ్యతలములను నమగించి నాలువడకుటకు ప్రయత్నం చేసినను, యంత్రవిద్యుత్తులనుగూడ దేశమునకు వచ్చుచుండిననుగూడ మీయుద్వేగమునకు బలముండునా?

మీరన్నయే మీరు గమనాధా వియ్యగలరు. దేశభక్తి, ఆర్థికకమ్యతలములవిగడ లక్ష్యమునకుగో అప్పుడే అంతయు నుకూరును.

దేశభక్తియున్నంతకే, ప్రభుత్వతోడబట్టు లేకుండెదను. గృహపరిశ్రమలు నిర్మాణ మనకును యంత్రవిద్యుత్తులతో కలసి చేయుచున్నారా?

అవును. అందుచేతనే ప్రజలు నాలువడకుటకు బట్టు నేయుటకు ప్రారంభించిన స్వరాజ్యము దానియందు అది వచ్చి పని నేను చెప్పుచుంటిని.

మలబారు గండరనోరములు అంటికి యుద్వేగమునకు భంగకరమని మీకావ్యవహించునా?

అవును. నేను బహుశఃకొన్నాను.

అయితే మలబారు అట్లయినను మీయుద్వేగమునకును చాలసంబంధమున్నదని గూడ మీకు తెలియకరింపరా?

నాకు కొంత తెలియకరి. కాని, తలచుటకు నాకు వాకములు గూడ లేవు. నిరాశావాదములకు ప్రవేశము లేని పోటనే యల్లరులుజరిగినవలయు, అట్లగుటకొరకు ప్రవేశములకు అధికారము కాల్చెనువారిని వెళ్లినను కేదరయు నేను వింటిని.

మీపక్షమున నుండనివారు గొప్పవారు నాయకులు నిరాశరతోద్యమముయొక్క యుద్వేగమును గూర్చియంత జెప్పుచుండినను గూడ, మీ మాటలే స్వరాజ్యసంపాదనమునకు భారతీయులవలంబింపదగినదని యింకనుమీరు గట్టిగ నెంచుచున్నారా?

అదేమార్గము, మరియొక మార్గమున ప్రవర్తించిన స్వరాజ్య మొక శతాబ్దమునకు గూడ భారతమునకు గలుగదు.

స్వయముగ మీబోధ నెఱుగక, యుపన్యాసములను విని చదివినవలయు, మీ యుద్వేగమువలన అధికారములను గూర్చి దురభిప్రాయపడరా? సాధకబాధకములు తెలియక యిట్లు దురభిప్రాయ ప్రస్తుతప్రభుత్వమువారి వారు తలంపదా?

ఎవరును హింసను బోధింప రని మీ ప్రశ్నయే తెలుపుచున్నది.

నిరాశరణ సిద్ధాంత వ్యాప్తివలన కలిగినట్టిగాని, కలిగినది తలంపబడినట్టిగాని గడచిదలంపదగ్గమున అప్రవేశముల తెల్లమిమ్ము ఆహ్వానించుచుండు రని మీరు నాతో నేకీభవింపరా?

ప్రతి ప్రవేశమునకును నేను వెళ్లవలసి యుండునను నంత యాత్మ ప్రోత్సమునకు దిగువాడను గాను. యాము మున్నేను గారు మలబారు వెళ్లెదనని చెప్పినపుడు, ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించి యుండినవో, ఆ తరువాత జరిగిన యల్లరులు తప్పి యుండిడివి. వాస్తవంలో మహమ్మదాలిగారికి గాలిమార్పు కలిగింపక, ఆయనను మలబారుకు ఆహ్వానించి యుండిన, అనేకుల ప్రాణములు నిలిచియుండును. మఫలాల యావేశమునుండి అనేక హిందువులు తప్పించుకొని యుండురు.

మహమ్మదాలిగారిని ఆశ్రయించిన విషయము మీయుద్వేగమునకెట్లు మార్పు గలిగించును? మీమహమ్మదీయమునకురులను దౌర్జన్యమునకు ప్రేరేపించునా?

అట్లగునని నేను తలంపను. భారతము దౌర్జన్యపాతమును అయితే దౌర్జన్యమునుండిన, స్వరాజ్యము త్వరలోవచ్చినట్లే. ప్రభాభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు లక్ష్య పెట్టుటగావున, ఆయభిప్రాయమును నివేదించువారిని తాత్కాలికముగ నైనను కట్టి నైపుటయే వారికి సాధనాంతరముగ నున్నది.

ప్రభుత్వము వారు చేయునది యిదియేనా? నా మనస్సులో నేలాటి సందేహమును లేదు.

మీరెలాటి సచ్చావములతోనున్నను, మీప్రవృత్తి వారికి లేనందున అప్పుడప్పుడు దౌర్జన్యమునకు దిగుచుండురు. అయితే అను పదము మీ కార్యవిధానమునకు దున్నంతకాలము మీరు ప్రజల నెట్టి సందర్భములలోను నిండింపరు.

అపాము ముందనేయున్నది. అపాయముల నెదుర్కొనక ఏ సంస్కర్తయు తనకార్యముల నివృత్తికి సాధించియేండు గడు.

భారతీయులలోనే భేదాభిప్రాయములున్నట్లు ఇందు మూలమున తెలియుటలేదా?

పంజాబు కిలాఫతులయెడ ప్రజలలో నేలాటి భేదాభిప్రాయము గానింపదు. కిలాఫతు కోర్కెలను ప్రభుత్వము వారు సంతృప్తిపఱప నెంచియుండిన వారు మాలనామహమ్మదాలిని నిష్కంధించియుండెను.

మలబారు గడచిదలంపదనగూడ హిందూ ముస్లిముల భృత నిలుచునని యింకను తలంచుచున్నారా?

ఏ తెలివిన మహమ్మదీయుడుగూడ ఆ కొలదియంది మామలాలకార్యములను అభివందింపదు.

జనసామాన్యముతోగూడిన వ్యవహారములో అంతమాత్రము విక్రమముడ బోధపడకుండుట అసంభవము.

మీ నిరాశరణోద్యమముమీద ప్రేమ నెట్టి మాపులోప మిడియే.

అవును. అయితే ప్రభుత్వమువారు "అపాయము" అను పదమును తనద్యవహారమునందు తీసివేసిరానా?

—:—

మ ప్రాసు లో

గాంధీమహాత్ములతో సంభాషణము

గాంధీమహాత్ముడు నువ్వార నుడకును మద్రాసుకు వచ్చిన సంగతి దెలిసి డెయిలీ మెస్సేజరు ప్రతికావ్రతనిది యా యనహోదోద్యమ నాయకులతో ప్రస్తుతాంతోరక విషయముల విధిమలకు వానిని గూర్చి సంభాషించెను.

తెలకు స్వరాజ్యనిధి కోటికి పైగా సొంత వనూలైన దనియు, ఆ వనూలైనదెప్పుడు యెక్కడ వాచియుంచినదియు ననుగగా, దెబ్బరయు వనూలైన దనియు రాష్ట్రీయసంఘములవద్ద నిలువయున్న దనియు గాంధీ ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. ఆయనకు తెలిసినంతవరకు దెబ్బ బ్యాంకులలో నిలువజేయబడెను. చాలవరకు మిశ్రము బొంబాయిలో నిలువయున్నది.

ప్ర:—ఈ వనూలైన దెబ్బ నెటుల వచ్చిందెను?

జ:—స్వదేశ వ్యాపకమునకై యాదెబ్బకు వినియోగము చేయుచున్నార. జాతీయనిద్యాలయములలో నూజుకుటకుటకు, నేయుటకును, కరవునివారణ చేయుటకును, మద్యపాన నిషేధముకొరకును, నిమ్మ జాత్యుద్ధాగణకొరకును వినియోగింపచుచున్నారు. ఈదెబ్బతో నగము నూలు వదుటకును, నేయుటకును ఉపయోగింపబడును.

ప్ర:—ఇప్పుడు మలబారులోను, యింతకే ముందు యితరచోట్లను దౌర్జన్యము ప్రబలెను గదా, అహింసామార్గా నుష్టానమునకు మీ రేమిచేసినది?

జ:—ఈప్రశ్నకు నేను జెప్పుకొరకుప్రత్యుత్తర మేరకుగా ఉపన్యాసములచేతను, ప్రత్యేక సంభాషణములచేతను, ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములచేతను, నూజువదకుటకు వ్యాపించి యు, దౌర్జన్యమును అణచివేయగలను. నూలు వదకుటయే దీనికి పరిహార సులభము. దీనితో నందరును కాలము గడచెదరని దౌర్జన్యము నామమాత్ర మగును.

ప్ర:—అహింసా ప్రతాపస్థావమునకు గడంగిన వారు మోతకొలవంటివా రుండురని మీకు తెలియునా?

జ:—అవును; నిజముగ నుండురు. కాని అసహాయోద్యమమే యహింసయే తారకమ:త్రయని జెప్పుచున్నచో నింతకన్న నెక్కుడు దురంతములు గల్గెడివి. నా యీ ప్రత్యుత్తరము వలన నుద్బవిల్లు ప్రత్యుత్తరన్నిటికిని జవాబులు జెప్పి యా విషయమును విపులపర చేదను.

ప్ర:—చాలమంది మద్యపాననిషేధమునకై చేయు కాపుదల ప్రయత్నముల కంగీకరింపకు లేదు. ఒకరు అవుననియు, ఒకరు కాదనియు అనుటలన అల్లరులుగలకుట మీరనుమాని యున్నారు గదా! అప్పటికి యీ మద్యపాననిషేధోద్యమ కార్యక్రమము సాగుననియో మీ యుద్దేశము?

జ:—అనిషేధ కార్యమును జరపువారలు అహింసా మార్గమున ప్రవర్తించుంతకాలము జరిగితిరును. నారాదుకాణ దారులు గాని, త్రాగుటకు వచ్చివారు గాని, మూడోవారు ప్రభుత్వమువారు గాని చేయు దౌర్జన్యముతో మాకరణము లేదు. దీనివలన నేజిస్ట్రీలు గారు 2½ పిల్లించు లాకుని 1 పిల్లలో, నీవు త్రాగుము, అది నీ ప్రభుత్వతో వచ్చిన మాకు అని చెప్పి త్రాగుటకు పంపియుండిరి. అట్టి దౌర్జన్యమును తక్కి చేయుట లేదు. అహింసాప్రతాపలంబులు తిద్దప్పు డై యుండిరా సరే లేవున్నచో నిషేధోద్యమము ముగిసి పోవును.

ప్ర:—నిదేశకప్రముహింసాగ్రము గూర్చి యొక ప్రశ్న. బాంబాయినుండికచ్చ యిండియాసరుకనకు ఫరలు హెచ్చినవని నాకు తెలిసినది. దిగుమతిసకుల బహిష్కారమే జరుగుచున్నచో స్వదేశీ సకుకుల ధన తక్కువ యగును. అప్పుడు మీ యుద్వేగము మరజను చుండదా?

జ:—అట్లు జరుగ నీరదు. మా స్వదేశీ యుద్వేగము మిల్లులకు సంబంధించినది కాదు. నిజముగా స్వదేశీ యుద్వేగము యింగ్లీషు తయారుచేసినదే. అందుల కిదియే మిల్లుసకులతో నగర్జము లేదని జెప్పుచున్నాను.

ప్ర:—ఇండియాలోని మిల్లు లని మాదానా?

జ:—అవును. అరబము లేదని చెప్పి యిండియా మిల్లులను బహిష్కరింపకుటకును, కాని ప్రజలు యిండియామిల్లుల మీదనే ఆధారపడి యుండకులవచ్చినయెడల, అప్పుడదిమాక బహిష్కరింపకుటకు. విలక్షణ దానివలన అసహనమయ్య పరిష్కారము గాబాలకు. స్వదేశీ సిద్ధాంతము నెరవేరు గ్రహింప లేదు. ప్రచారకులందరకును దానిత్యము బోధపడలేదు. ఎను ర్భవల కపలే తెలియును.

ప్ర:—ఇండియామిల్లు సకుకులను యెప్పుడెక్కువ వారెగూడ దనిమా మీరలంపు? ఇప్పు డెక్కడ నో? యిండియామిల్లులలో నెవారు వేలమంది పనివారలు సమ్మెకట్టియున్నారు. మీ కార్యక్రమముల ప్రకారము, వారందరును మరల మిల్లులకు వెళ్లగొండ కొందరినైనను చేరుగముల నిమ్మటకు పంపిందా?

జ:—నేను అట్లేచేయుచున్నాను. అస్సాము యెగాలు సమ్మెలో నట్లే చేసితిని. అస్సాము రేఖోటలలోని కూలీలు బాధపడుచుండగా నానుభూతికాపుటై వారు సమ్మెకట్టిరి. ప్రభుత్వమువారు వారుచేసిన దుండకములను సమాధానపరచక వారిని హింసపెట్టిరి. అస్సాము యెగాలు యెయ్యే క్షీయకు శంపెనీల సమ్మెలో చేసినటుల సంధిచున్న మరల వెళ్లబొంద చేయగలరును. వారి కందరకును తెలియక రాట్టము నిద్ది. కొంత కొంతకునికి వగ్గముల నిద్ది వారి నొకపోట కాపుక ముంచి, తగిన వడకులుజేసి సుఖానుముల చేయుటకు కాం గ్రాసు సంఘములవారికి దెబ్బ తులలసినదిగా నలకు నచెదను

మృతాంజనము దీపా, బొంబాయి లేక మద్రాసు

1920 వ సంవత్సరపు డిస్ట్రిక్టు మునిసిపాలిటీల ఆర్డరును సంబంధించిన చట్టమును సవరించుటకు పుట్టిన బిల్లు

(1920 వ సంవత్సరపు 5 వ సంబంధ మదరాసు ఆర్డరు అను) 1920 వ సంవత్సరపు డిస్ట్రిక్టు మునిసిపాలిటీల ఆర్డరు అనుబంధముగా చేర్చబడిన 4 వ షెడ్యూలు 1 వ భాగములో పన్ను కట్టడపు ద్రవ్యసంబంధపు విధులలో 21 వ విధిని, ప్రతి మోటు బండిమీదను విధించవలసియుండు 3 అణాల గరిష్ఠ రేటు విషయములో, సవరించుట యొక్కముగా నున్నందున, ఇందుమూలమున నీ క్రింది విధముగా కానించడమయినది:-

1. ప్రభుత్వము—(i) ఈ యాక్టును 1921 వ సంవత్సరపు మదరాసు డిస్ట్రిక్టు మునిసిపాలిటీల సవరణ ఆర్డరు అని చెప్పునప్పుడు. (ii) ఇది మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ యాక్టులకును వర్తింతును.

1921 వ సంవత్సరపు నె 8 రు మదరాసు బిల్లు.

2. 1920 వ సంవత్సరపు మదరాసు డిస్ట్రిక్టు మునిసిపాలిటీల ఆర్డరు 4 వ షెడ్యూలు 21 వ విధిలో—“ప్రతి మోటు బండిమీదను 0-8-0” అను పద్దుకు బదులుగా—“ప్రతి మోటు బండిమీదను 0-4-0” అను పద్దును ఉంచవలెను.

ఈ డ్విజనులయొక్కయు కారణములయొక్కయు వివరణము.

1884 వ సంవత్సరపు డిస్ట్రిక్టు మునిసిపాలిటీల ఆర్డరును సరించి, బరువు ఎక్కించుకొని మునిసిపలు సరిహద్దులలోపల ప్రవేశించే ప్రతి మోటుబండికిని చెల్లించవలసిన గరిష్ఠ హాసీలు రేటు 4 అణాలు; బరువు లేకుండు ఛాలీగానుండే బండికి 2 అణాలు. క్రొత్త ఆర్డరు అయిన 1920 వ సంవత్సరపు డిస్ట్రిక్టు మునిసిపాలిటీల ఆర్డరు 4 వ షెడ్యూలు 21 వ విధి సవరించి, బరువు కలిగియుండినచే ఛాలీగానుండినచే ప్రతిమోటుబండికిని ఏర్పాటుచేసిన రేటు 3 అణాలు. ప్రాత ఆర్డరుబట్టి మునిసిపాలిటీలు వరుసగా 4 అణాల 2 అణాల గరిష్ఠ రేటును వసూలు చేయుచుండినవి. “బరువు ఎక్కించుకొని” మునిసిపలు సరిహద్దులలో ప్రవేశించు మోటుబండ్ల సంఖ్య “ఫాటీ” బండ్ల సంఖ్యకంటె మిక్కిలి ఎక్కువగా నుండుటచేత ప్రస్తుతపు ఆర్డరు సవరించి ప్రతి మోటుబండికిని 3 అణాల 2 అణాల గరిష్ఠ రేటు వసూలు చేయడమువల్ల మునిసిపలు హాసీల్ల చెవిన్యూ చాలామట్టుకు తప్పకుండు తగ్గిపోవును.

ప్రస్తుతపు ఆర్డరు తయారు చేసినవారు ఇట్టిసలితమును ఉద్దేశించి యుండలేదు. ఎందుచేతననగా, లోకాలు, సంఘములతాలూకు వైకములయొక్క ఆధారములను సాధారణముగా వృద్ధిచేయువలెనను ఉద్దేశమే ఆర్డరును కనుబడుచున్నది.

లోకాలు సంఘముల ద్రవ్యసంబంధపు పరిస్థితులు ఇప్పుడు చాలావిచారకరముగా నున్నవి. వాటి వచ్చుబడికి ప్రస్తుతము ఆధారముగానుండు చేనినిగాని తగ్గించినయెడల, వాటి యభివృద్ధికి చాలా మట్టుకు భంగము కలుగును.

1920 వ సంవత్సరపు మదరాసు లోకలుబోర్డు ఆర్డరులో అదేలోపము, పూర్వపు 4 అణాలరేటు మగల విధించుటకు గాను, 1921 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెల 14 వ తేదీ జరిగిన లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిలు మీటింగులో ఒక తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ పాస్యచేయడము మూలమున, లోకలుబోర్డు విషయములో ఇటీవల సవరింపబడినది.

ప్రాత ఆర్డరుకింద ఇదివఱకుండిన రేటును మగల విధించి, మోటుబండ్లకు హాసీల్ల రేటును నిర్ణయించు విషయమును డిస్ట్రిక్టు మునిసిపాలిటీల ఆర్డరు లోకలు బోర్డు ఆర్డరుకు అనుగుణముగా నుండునట్లు చేయుటయే ప్రస్తుతపు సవరణయొక్క ఉద్దేశము.

పి. తివరాపు. పి. సి. డబ్ల్యు, గవర్నరు మెంటు ఆక్టింగు సెక్రటరీ, లా (లెజిస్లేటివ్) డిపార్టుమెంటు (ఫార్మలెంటు శాఖ గెట్టు)

త్వరపడును. కొద్దిపేర్లుమాత్రమే గలవు.

నూటికి రూ 30 లాభము The Kistna Sugar Works Ltd

ది కృష్ణాషుగర్ వర్క్స్ (లిమిటెడ్) మచిలీపట్టణము.

(1918 సం॥రం ఇండియన్ కంపెనీల ఆర్డరు ననుసరించి ఇక కార్పొరేటు చేయబడినది.)

మూలధనము రూ 5,00,000 పేరు 1-కి రూ 50 ల చొ॥ న 10,000 ల చాలాలుగా విభజింపబడినది.

సాముచెల్లించే వర్తతులు

చాలా 1-కి రూ 10 లు చొ॥ న దగ్గరనున్నవాళ్లు చాలా 1-కి రూ 15 లు చొ॥ న అల్లాటు మెంటు అయినవీరప యున్నా, తక్కినది రెండు చాలుచాలాకింద చాలుచాకు చాలా 1-కి రూ 12-3-0 చొ॥ న యున్నా చెల్లించవలసి యున్నది.

ప్రొగ్రెస్

ఫ్యాక్టరీ కట్టడములపై ప్రారంభమై జరుగుచున్నది. యంత్రములకు ఆర్డర్లు పంపబడియున్నవి. యంత్రములు డిశంబరునెల ఆ ప్రాంతములనుండి దిగుచుపోయినవి. ఫ్యాక్టరీ (యంత్రాలయము) బాడలో కట్టబడుచున్నది. త్వరలోనే పూర్తిచేయబడును.

షా—పూర్తి వివరములను గోళవారు ప్రాస్పెక్టస్ వగైరాల నిమిత్తము యీ దిగువ అడ్రసునకు వ్రాసిన బడయుగలరు.

అడ్రెస్:—నెం II రు తపాలాపెట్టె మచిలీపట్టణము

పాశ్యపు చెంకటాచల నండి నెల ఆయుర్యేదీయ సిద్ధావధముగు

కొమయవార కస్తూ మాత్రల వలె

సర్వోత్తమగుకాశియగు సిద్ధావధము వేరొకటి లేదని భారతముగా చెప్పునప్పుడు వీటిలో అత్యవసరమైన రోగి కష్టపు చేరలేద గావున అత్రును పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కరైనను సంతోషములేక నేనించవచ్చును. ఈ మూత్రము 3 నుండి 5 వరకు బాంటూలములో గాని తక్కువ పోటి లోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చిన వలె మందము ఆశ్చర్యము కలుపజేయు చికిత్సగము జ్వరము మలేరియాజ్వరము శిశువు జ్వరము, దగ్గు, పడికము వరముల వొట్టి యి

హీనత ఇంపు ఎంబా పేకు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక వ్యాధులను దగ్గురకు రానివ్వదు. బెల్టులిగిన వేరొకటి గొందిన తక్షణమే గుణి మిచ్చును. ఒకేపోటు ముచ్చున పానీన నురుస్తూలు వ్యాపారస్థులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు మోహస్త్రీలు మొదల ఈ మూత్రము నేనించి గుణమును పొగుచున్నార. 250 మూత్రము గల సీసా 1-కి నెల రు 0-4-0 ఒక సీసామొదలు 6 సీసాల వరకు పోస్తే 0-4-0 ఒకేసారి 6 సీసాలను రెప్పించిన పోస్తేజితో రు 1-8-0 12 సీసాలు " " 2-12-0 25 సీసాలు " " 5-8-0

అన్ని దుకాణములందు దొరకును శ్రీ శ్రీతారాఘవ వైద్యశాల (301-594) మె మూ రు. తంజి నిలాలము— మండిట్ మైసూరు.

న్య దేశ హస్త నిర్మిత వస్తువులు.

గట్టి వని! వెల సరసము!!

ప్రశస్తమైన ఉత్కృష్ట తయారుచేయబడు చున్న శిల్ప, పెద్దనైజాల మదకాకులు, వేసాకట్టులు, బల్లాయి కట్టులు, విభిన్న విశేషముగా వేసి తయారుచేయబడు చున్న అన్ని నైజాల యిత్తి కప్పుతాళములు, ఇసుప కప్పుతాళములు, ఇత్తిడి యనునవి కలిసిన కప్పుతాళములు, మంచి తాళములతో బంతిచేయబడిన యనుపపెట్టెలు వగైరా సామానులు మా కర్మాగారమున తయారుగుచున్నవి. (3081)

దరఖాస్తులు ప పిన ధరలు రెండుపలుగును. వర్తకులకు సరసమైన కమీషన్ నియమమును. తంజి చిరునామా: బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో., “ఇండస్ట్రీసు” కట్టయ్య అండ్ లాక్ మేకర్స్ ctc పెద్దాపురం. (గోవావలి జిల్లా)

కుష్టు రోగ నివారిణి

గుణములేదని యజువుచేయువారికి ఖరీదువాసముచేసెదము. ఈసిద్ధావధము సర్వావధివేధి యగు నొక ఘోషాయు మహాత్ములచే కనిపెట్టబడినది. ఎటువంటి వ్యవరోగనయినను ఈ ఔషధము పూరిగా నేనించినచో వాళ్లనమై రక్తప్రస్థి కరీరకాంతి గలుగజేయును. మేహవ్యాధులకు అంతుకలుగజేసి. మేహమునల్ల కలుగుచున్నలు, బాడలు, పెద్దలు, కురుపులు, అంజెటుబట్టములు, కాళ్లుచేతులు వగులుట, దుష్పరణములు, జీల, చిట్టచిరంగి, సవామేహము, మేహనొప్పలు, క్షేర నొప్పలు, పట్టు, ఇతరమధుమేహములు ఖండించును. పరిస్థితులేక.

కుష్టురోగులకు 40 దినములలోను ముఖవ్యాధులకు 20 దినములలోను తిప్పక గుణము కనబడును. 45 దినములకు సరిపడు డబ్బా రు 10-0-0 25 " " " 5-8-0 N. B. వివరములు వ్రాసి తెలిసికొనవలెను. వాటిఖర్చులు పంపిన వచ్చి గ్యారంటీగా వ్యాధులు నివారణచేసెదము. యమ్. నుక్కాచెడ్డి, గోపాలపురం, కొత్తపేటపాడు, గోవావలిజిల్లా.

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సం॥రం ఆంగ్లమున మొదటి తేదీ నుండి అన్నిధరలు మార్పుపడినవి.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd., Elphinstone Road, BOMBAY.

ఇచ్చి కేరాలము ననుభవించి మిక్కిలి నచ్చు కలుగునాడు, తక్కువ ధరలందు నిచ్చునట్లుకు ఆయుర్యేద వైద్యధములను తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూ దేశమునందు జరిగిన ఆయుర్యేద వస్త్ర వజ్రధరము అన్నిటిలో జంగారు వలెకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నాము.

ప్ర కవిల నిలావధమునకు వ్యాసినచో భరణపట్టి వందలగును.

జాండూ వర్తస్యాటికల్ పర్క్

ఆయుర్యేద యావధముల తయారుచారు (388) బొంబాయి నెం 13.

వనోపధివర్తస్యాటికల్

రక్తహీనతకు రక్తమోహనం కొరకు ఉపయోగము కలుగుచున్న వనోపధి వనోపధి 1-15-0 ఇండియా కిలోగ్రాముల నిచ్చు ప్రతి కిలోగ్రాముకు రు. 15-0-0 (1976)

నివాసము పి. డి. సావంట్. నెం 144 భవనవాడి బొంబాయి

Advertisement for Nimmakam (1842) featuring various medicines and their benefits. Text includes: 'నమ్మకము (1842)', 'బంగారు, వెండి రత్నముల', 'నగలును ఇతర వస్తువులను', 'వాపసు యిచ్చిన పుచ్చుకొని వైకము ఇవ్వబడును', 'ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి', 'గురుసామి శెట్టి కంపెనీ', '25, వై నాబాబు రోడ్, మదరాసు.', 'నగలు వాణ్యముగాను పూచీతోడ - సరియైన ధరలను తయారుచేసి విక్రయించుటకు వుండుచున్నాను. తయారుచేసినవాటిని అగిళ్ళిముగా ఆర్డరు మీదకు తయారుచేసి యివ్వబడును. ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్నవారి వలన మా నమ్మకము తెలిసికొనవచ్చును.'

DUNCAN STRATTON & Co.

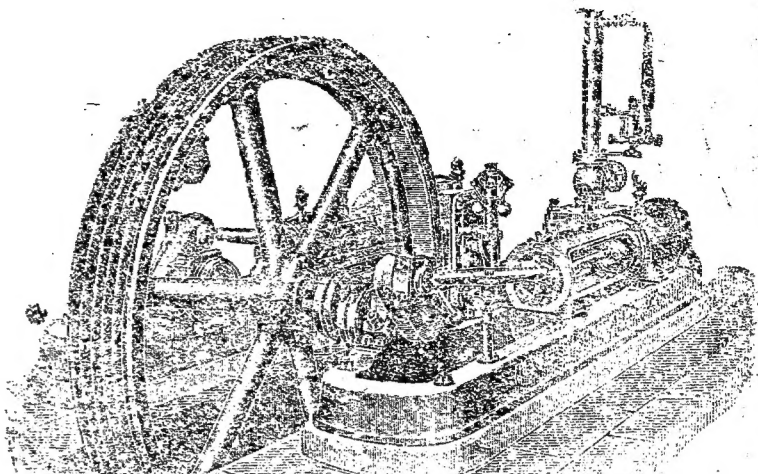
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ ఆండు కో.

(2412)

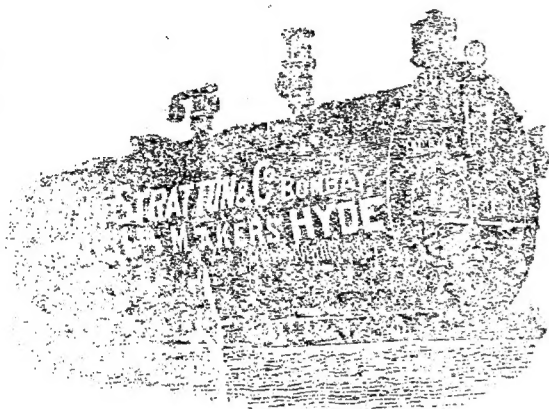
ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు, మెయిన్ వీది, బొంబాయి

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మొదలును — డయామీటరు
అ 4, మొదలు 6 అ, 8 అం.
వరకు యుండును.
స్టీంకర్నింగు ప్రెషరు
80 పౌండులు మొదలు
180 పౌండుల వరకును.

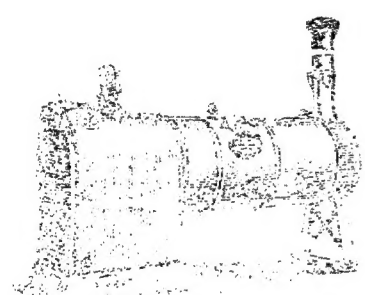
హైదరాబాద్ కార్ నెమ్ బాయిలర్లు.

హైదరాబాద్ లంకామైదు బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అ॥ మొదలు 12 అ॥ వరకును.

డయామీటరు 6 అ॥ మొదలు 8 అ॥ 6 అం వరకును.
స్టీంకర్నింగు ప్రెషరు 100 పౌ॥ మొ॥ 250 పౌ॥ వరకును.

వర్టికల్ బాయిలర్లు.

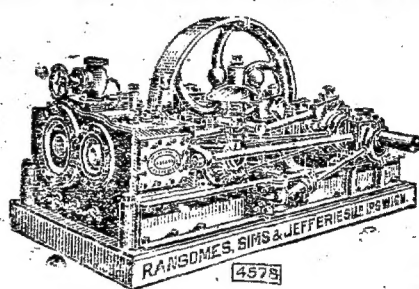
లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.
స్టీంకర్నింగు ప్రెషరు 80 పౌండులు మొదలు
100 పౌ॥ 120 పౌ॥ 150 పౌ॥ వరకును.

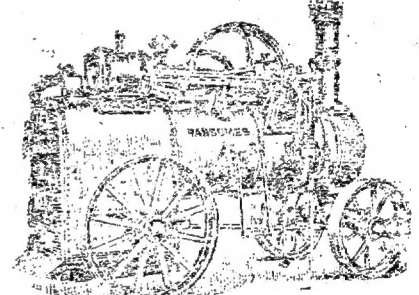
స్టీంకర్నింగు ప్రెషరు 80 పౌండులు మొదలు
100 పౌండులు వరకును.

ఈ క్రింద తెలుపబడిన వాటిని
సప్లయి చేయుదుము.
దూది జన్సింగు మెషిన్, వాటిసామానులు
దూది ప్రెస్సింగు మెషిన్
దూది స్పిన్సింగు మెషిన్
దూది వీవింగు మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్ థర్ మిల్లింగు మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
చుండుగడ్డచేయు మెషిన్
వడ్డు బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
శాగట్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరణన్ నూనె దురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎక్జిక్ ట్రేజింగు (ప్లాస్టు) కొరముట్లు
లేతులు వర్క్-షాపు కొరముట్లు
స్టీలు షాప్టింగు, కట్టింగులు, పెడెస్టల్స్
కాల్ బరన్ ఆండు కాస్టు ఐరన్ ఫర్నిచరు.
వగయరా అన్నిరకముల సామానులు.

సైడ్ బైసైడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజిన్లు.
(కాన్ బనాపు మొననుండి పోల్ తీయబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు కూడ గలవు.

హై స్పీడు కాంపాండు ఎంజిన్లు.

పోర్టబల్ స్టీము ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము ప్రెషరు 120 పౌండులు గలవి.
కాంపాండు — హై, లో ప్రెషర్ సిలిండరు.
స్టీము ప్రెషరు 150 పౌండులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కైనను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టాఫ్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మానేజర్ బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నోషులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, తైల్యము, వడిశము, రొమ్మపడిశము, తలమెప్పి, వాయువునోషులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిల్లలు మొదలగు నోషులకు దివ్యమృతము.

అక్కడ వడ్డినో షము గల దున్న 10-12; దబక 1-2 దున్న 5-12-0. పోట్లములు కలు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రెజి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబుకెట్టి ఏజి, మదరాసు.

